

**PUOLUSTUSVOIMAT- KIRJANPITOYKSIKÖN
TOIMINTAKERTOMUS JA
TILINPÄÄTÖS VUODELTA 2014**

1.	TOIMINTAKERTOMUS	2
1.1.	Johdon katsaus.....	2
1.2.	Vaikuttavuus	3
1.2.1.	Toiminnan vaikuttavuus	3
1.2.2.	Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus.....	24
1.3.	Toiminnallinen tehokkuus	25
1.3.1.	Toiminnan tuottavuus	25
1.3.2.	Toiminnan taloudellisuus	26
1.3.3.	Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus	28
1.3.4.	Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus.....	30
1.4.	Tuotokset ja laadunhallinta	31
1.4.1.	Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet.....	31
1.4.2.	Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu.....	32
1.5.	Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	33
1.6.	Tilinpäätösanalyysi.....	36
1.6.1.	Rahoituksen rakenne.....	36
1.6.2.	Talousarvion toteutuminen	36
1.6.3.	Tuotto- ja kululaskelma.....	38
1.6.4.	Tase	41
1.7.	Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma	43
1.8.	Arviointien tulokset.....	44
1.9.	Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä	45
2.	TALOUSARVION TOTEUMALASKELMA	46
3.	TUOTTO- JA KULULASKELMA.....	51
4.	TASE	52
5.	LIITETIEDOT	54
6.	ALLEKIRJOITUS.....	74

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1. Johdon katsaus

Puolustusvoimien toiminta vuonna 2014 toteutui madallettujen tavoitteiden mukaisesti. Puolustusvoimilla on ollut puolustuksen toteutusta tukeva tilannekuva. Aluevalvonta, alueellisen koskemattomuuden turvaaminen sekä valmiuden säätely on ollut vaaditulla tasolla. Toimintaympäristön vaikutukset on huomioitu tehtävien toteutuksessa. Puolustusvoimat on ylläpitänyt puolustusjärjestelmää osoitetulla rahoitustasolla.

Puolustusvoimat on jatkanut vuoden 2014 aikana puolustusvoimauudistuksen toimeenpanoa. Puolustusvoimauudistus on edennyt pääosin suunnitelman mukaisesti. Puolustusvoimien tutkimuslaitos perustettiin 1.1.2014. Puolustusvoimien palvelukeskuksen ja Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen perustamisen valmistelut etenivät suunnitellusti, ja laitokset perustettiin 1.1.2015. Lakkautettavien sotilaslääniä tehtävät siirrettiin Maavoimien esikunnalle sekä maavoimien joukko-osastoille. Vuoden 2015 alkuun mennessä Puolustusvoimien hallintoyksiköiden määrä väheni kahdellatoista, ja johtamistasojen lukumäärä väheni neljästä kolmeen. Puolustusvoimauudistukselle asetetut rakenteelliset tavoitteet saavutetaan.

Vuonna 2014 Puolustusvoimat on tukenut muita viranomaisia antamalla virka-apua ja toteuttamalla muita virka-apuun rinnasteisia tukitehtäviä. Puolustusvoimat kykeni toteuttamaan kaikki Puolustusvoimille osoitetut ja voimassa olevien säädösten mukaiset tukipyynnöt.

Suomi osallistui tarkastelujaksolla 11 kriisinhallintaoperaatioon sekä kahteen sotilastarkkailijaoperaatioon. Sotilaallisen kriisinhallinnan painopiste vuonna 2014 oli Libanonin operaatiossa, Afganistanin ISAF -operaation jälkeisen jatko-operaation suunnittelussa, osallistumisessa Syyrian kemiallisen aseiden kyvyn hävittämiseen liittyvään operaatioon sekä yhden uuden operaation perustamisessa Keski-Afrikan tasavaltaan.

Pohjoismaisen puolustusyhteistyön (NORDEFCO) ohella käynnistettiin Suomen ja Ruotsin puolustusyhteistyön tiivistämiseen liittyvä selvitystyö (FISE), jonka loppuraportti toimitettiin puolustusministeriöille 31.1.2015 mennessä.

Puolusministerin ja Puolustusvoimain komentajan välisen tulossopimuksen mukainen tavoitetaso ja siihen liittyvä rahoitustaso on ollut riittämätön suorituskyvyn ylläpidolle pitkällä aikavälillä, vaikka tulossopimuksen mukaiset tulostavoitteet on saavutettu. Vuosien 2012 - 2014 madalletun toiminnan taso on ollut riittämätön joukkojen suorituskyvyn rakentamisen ja ylläpidon kannalta. Harjoitustoiminnan määrä ja laajuus eivät ole mahdollistaneet tarvittavien joukkokokonaisuuksien harjoittamista. Vaikka puolustusvoimauudistuksen rakenteelliset tavoitteet saavutetaan, niin sodan ajan joukkojen edellyttämät materiaali-investoinnit jäävät alle puolustusvoimien tehtävien edellyttämän vaatimustason. Puolustusvoimat on mitoitettu nyt toimintakyvyn kannalta minimitasolle, joka kyetään säilyttämään, mikäli tarvelaskelmien mukainen tasokorotus ja lisäresurssit materiaali-investointeihin pystytään kohdentamaan.

1.2. Vaikuttavuus

1.2.1. Toiminnan vaikuttavuus

SUOMEN SOTILAALLINEN PUOLUSTAMINEN

Tulostavoite: Puolustusvoimilla on riittävän ennakkovaroituksen antava sotilasstrateginen tilannekuva.

Tavoite on saavutettu (4).

Sotilastiedustelu muodosti ja ylläpiti tiedustelun tilannetietoisuuden ja toimintaympäristön kokonaisvaltaisen tiedusteluanalyysin siten, että ne mahdollistavat strategisen ja operatiivisen ennakkovaroituksen, puolustussuunnittelun sekä oikea-aikaisen ja ennakoivan päätöksenteon.

Tulostavoite: Puolustusvoimat on valvonut alueellisen koskemattomuuden sekä ennalta ehkäissyt ja tarvittaessa torjunut alueloukkaukset.

Tavoite on saavutettu (4).

Puolustusvoimat on ylläpitänyt ennakoivan päätöksenteon mahdollistavaa puolustusvoimien yhdistettyä tilannekuvaa vaaditulla tasolla. Tilanteen seuranta on ollut jatkuvaa ja tilannekuvan jakaminen on mahdollistanut oikea-aikaisen päätöksenteon ja valmiuden säätelyn.

Alueellisen koskemattomuuden valvonnan ja turvaamisen suorituskyky on pidetty valmiusvaatimusten mukaisena. Aluevalvonnan ajallinen ja alueellinen kattavuus on kyetty pitämään käsketyllä tasolla.

Tulostavoite: Puolustusvoimilla on valmius torjua sotilaallisen voiman käyttö tai sillä uhkaaminen koko maan alueella.

Tavoite on saavutettu (4).

Puolustusvoimilla on valmius joukkojen perustamiseen sekä joukkojen ja suorituskykyjen käyttämiseen tavoitteen mukaisesti. Puolustusvoimien valmiutta, valmiuden kohottamiskykyä ja suorituskykyä on ylläpidetty tilanteen edellyttämällä valvonta-, johtamis-, suunnitelma- ja toimeenpanovalmiudella.

Tulostavoite: Puolustusvoimat kykenee muodostamaan painopisteen kulloisenkin tilanteen vaatimusten mukaisesti torjuessaan sotilaallisen voiman käyttöä.

Tavoite on saavutettu (4).

Puolustussuunnitelma on laadittu siten, että se mahdollistaa painopisteen joustavan muutoksen suunnitellusti.

PUOLUSTUSVOIMAUUDISTUKSEN TOIMEENPANO VUOSINA 2014 - 2015

Tulostavoite: Puolustusvoimauudistuksen toimeenpanoa jatketaan tehtyjen hallinnollisten päätösten ja puolustusministeriön ohjauskirjeen mukaisesti. Puolustusvoimauudistukseen liittyvistä tavoitteista neuvotellaan vuosittain tulosohtausprosessissa. Vuoden 2015 alkuun mennessä puolustusvoimat on toimeenpannut rakenteelliset ja toiminnalliset uudistukset sekä siirtynyt uudistuksen edellyttämään organisaatioon ja palauttanut vuoden 2015 aikana toiminnan tason tehtävien ja suorituskykyisten joukkojen tuottamisen edellyttämälle tasolle. Vuonna 2016 Puolustusvoimat on saavuttanut kaikki puolustusvoimauudistukselle asetetut tavoitteet.

Tavoite on saavutettu (4).

Päätavoitteet saavutetaan. Osa tavoitteista siirtyy vuodelle 2015, mitkä ovat pääosin tila- ja turvarakentamiseen liittyviä asioita sekä rakennusaikataulujen viiveitä. Avoimet asiat eivät vaikuta uuden organisaation toiminnan käynnistämiseen - eivät ole estäviä tekijöitä. Yhteisten palveluiden, logistiikan sekä johtamisjärjestelmäalan toimintamallien ja palvelujen toiminta arvioidaan. Kokemuksien ja havaintojen perusteella toteutetaan mahdolliset tarkistukset.

Tulostavoite: Uudistuksessa puolustushallinto toimii vastuullisen ja hyvän työnantajan periaatteita noudattaen. Henkilöstön vähentämisessä hyödynnetään eläköitymistä ja muuta vaihtuvuutta sekä muutosturvaa. Henkilöstön siirrot ja muutot lisääntyvät tilapäisesti sekä henkilöstön tehtäviä muutetaan suorituskykyä edistävällä tavalla. Muutosjohtamisessa ja -turvassa noudatetaan lainsäädännön sekä valtion henkilöstöpolitiikan mukaisia menettelyjä, palveluita ja tukitoimenpiteitä.

Tavoite on saavutettu (4).

Puolustusvoimauudistuksen toimeenpano edellyttää, että Puolustusvoimien vuoden 2012 kokoonpanosta vähennetään noin 2 100 tehtävää. Vuoden 2014 aikana Puolustusvoimauudistuksen henkilöstötoimien suunnittelua jatkettiin yhdessä henkilöstöjärjestöjen kanssa. Vuoden 2014 alussa irtisanomisuhanalaisten määrä oli noin 400. Puolustusvoimat irtisanoi kesäkuussa 126 henkilöä ja syksyllä 14 henkilöä. Irtisanomisuhanalaisista osa kyettiin sijoittamaan Puolustusvoimissa vapautuviin tehtäviin sekä siirtämään virkasiirtoina tai Puolustusvoimien tukemana erityistukia käyttäen toiselle työnantajalle. Lisäksi jatkettiin irtisanoutumiskorvausten myöntämistä. Puolustusvoimat perui irtisanomisia loppuvuoden aikana siten, että palvelussuhde Puolustusvoimiin on päättynyt 83 henkilöltä vuoden 2014 aikana. Osa irtisanomispäätöksen saaneista jatkaa Puolustusvoimien palveluksessa kesään 2015.

Irtisanomisten lisäksi vuoden 2014 lopussa noin 600 määräaikaisen henkilön palvelussuhde Puolustusvoimiin päättyi.

TUVE -lain viivästymisen takia Puolustusvoimiin jäi vuoden 2015 alussa 175 tehtävää, jotka lain valmistumisen myötä siirtyvät Suomen Erillisverkot konserniin

(ERVE Oy). Henkilöstö siirretään liikkeenluovutuksen periaattein.

Puolustusvoimauudistuksen johdosta noin 3 500 henkilölle annettiin määräys toiseen tehtävään. Tehtävänmääräyksistä 1 500 edellytti työskentelypaikkakunnan vaihdosta. Toiseen tehtävään siirtyviä on tuettu virkaehtosopimusten mukaisilla menettelyillä sekä kertaluonteisiin menoihin varatulla rahoituksella.

Hallintoyksilöt ovat järjestäneet yhdessä kuntien ja työvoimaviranomaisten kanssa tutustumispäiviä uusille paikkakunnille. Myös Puolustusvoimien henkilöstön perheet ovat voineet osallistua tutustumiskäynteihin. Tilaisuuksien tavoitteena on ollut asunto- ja kouluasioiden lisäksi valottaa myös puolisoiden työllistymismahdollisuuksia paikkakunnalla.

Puolustusvoimauudistuksen henkilöstösuunnittelun periaatteiden mukaisesti Puolustusvoimien palvelukseen jää vuoden 2015 alussa 167 henkilöä ylivahvuuteen sekä 40 henkilöä mentoriksi. Ylivahvuushenkilöstö ja mentorit poistuvat joustavasti Puolustusvoimien palveluksesta vuoden 2015 aikana. Edellä mainittujen henkilöiden palkkaukseen on varattu puolustusvoimauudistuksessa erillisrahoitus.

Edellisen lisäksi Puolustusvoimiin jäi noin 300 henkilöä, joita ei kyetty sijoittamaan vuoden 2015 tehtäväkoonpanoon. Tältä osin puolustusvoimauudistuksen toimeenpano jatkuu vuosien 2015 - 2016 aikana sijoittamalla näitä henkilöitä puolustusvoimien avoiimiin tehtäviin. Raportointihetkellä puolustusvoimissa on 280 avointa tehtävää, joihin ei ole voitu sijoittaa tai uudelleen kouluttaa irtisanottuja henkilöitä.

Puolustusvoimauudistuksen henkilöstötoimien lisäksi vuoden 2014 aikana valmisteltiin maavoimien ja merivoimien laajennetun kunnossapidon kumppanuuden (KUPI15) toimeenpano. Laajennetun kumppanuuden myötä Puolustusvoimilta siirtyi kumppanille 364 kunnossapidon tehtävää ja liikkeenluovutuksella 317 henkilöä 1.1.2015.

Toiminnallisesti puolustusvoimauudistuksen merkittävimmän kokonaisuuden, tukipalvelujen keskittämisen, suunnittelua jatkettiin vuoden 2014 ajan. Pääosin Joensuussa toimiva Puolustusvoimien palvelukeskus aloitti toimintansa vuoden 2015 alussa. Puolustusvoimien palvelukeskus tuottaa Puolustusvoimille keskitetysti Puolustusvoimien talous-, matka- ja henkilöstöpalvelut. Puolustusvoimien tiedonhallintapalvelut toteutetaan hajautetusti Joensuusta, Tuusulasta ja Tampereelta käsin. Oppimis- ja kuvapalvelut tuotetaan Tuusulassa. Keskitettyihin tukipalveluihin siirtyminen edellyttää Puolustusvoimien henkilöstöltä merkittävästi enemmän itsepalvelua tietojärjestelmissä. Puolustusvoimat jatkaa vuoden 2015 aikana henkilöstönsä täydennyskoulutusta itsepalvelujen osalta.

Puolustusvoimauudistuksen toimeenpanon edellyttämät lainsäädäntömuutokset on hyväksytty ja viimeiset muutokset tulevat voimaan suunnitellusti 1.1.2015.

PUOLUSTUSVOIMIEN TOIMINNAN SOPEUTTAMINEN VUONNA 2014

Tulostavoite: Puolustusvoimat jatkaa sisäisiä sopeuttamis- ja säästötoimenpiteitä vuodelle 2014 laaditun suunnitelman mukaisest Asevelvollisten sotaharjoitusperusteisten maastovuorokausien, ilmavoimien lentotuntien ja merivoimien alusvuorokausien määrien tavoitetasot on esitetty kohdassa ”1.4 Tuotokset ja laadunhallinta”.

Tavoite on saavutettu (4).

Raportointivuoden aikana puolustusvoimat on sopeuttanut toimintaansa alentamalla toiminnan tasoa. Sopeuttamistoimenpiteet näkyivät maastoharjoitusten, alus- ja lentotoiminnan sekä kertausharjoitusmäärien alennetuissa tasoissa. Toiminnan taso on riittämätön joukkojen suorituskyvyn rakentamisen ja ylläpidon kannalta. Vuosien 2012–2014 kielteiset vaikutukset reservin koulutustasoon ulottuvat aina 2020-luvulle.

Vuosien 2012 - 2014 toteutunut madallettu toiminnan taso ei ole vastannut sodan ajan joukkojen suorituskyvyn rakentamiselle asetettuja vaatimuksia. Aselajien yhteistoiminta ja joukkoyksikkötason harjoittelu on jäänyt puutteelliseksi vähäisestä harjoitusmäärästä johtuen. Kertausharjoitusten ja kertausharjoitettujen reserviläisten vähäinen määrä ei ole mahdollistanut tarkoituksenmukaista suorituskyvyn ylläpitoa. Vuosien 2012 - 2014 aikana on jäänyt kouluttamatta yhteensä noin 60 000 reserviläistä. Tehtäväkohtaisilla kertausharjoituksilla on kyetty ylläpitämään avaintehtäviin sijoitettujen reserviläisten osaaminen, mutta joukkokohtaisten kertausharjoitusten vähyys ei ole mahdollistanut joukkojen suorituskyvyn riittävää ylläpitoa. Kertausharjoitusten määrän lisääminen mahdollistaa suorituskyvyn kannalta tärkeät joukkokohtaisten kertausharjoitusten tason palauttamisen vuodesta 2015 alkaen

Tulostavoite: Vuonna 2014 puolustusvoimat pyrkii turvaamaan vuoden 2013 mukaisen toiminnan tason ottaen huomioon käytettävissä olevat resurssit. Lisäksi kunnossapidon ja vaatetushuollon kustannustehokkuuden kehittämistä jatketaan.

Tavoite on saavutettu (4).

Puolustusvoimat saavutti pääosin vuodelle 2014 asetetut madalletut tulostavoitteet. Vuosien 2012 - 2014 madalletun toiminnan taso on ollut riittämätön joukkojen suorituskyvyn rakentamisen ja ylläpidon kannalta. Toiminnallinen tehokkuus sekä tuotokset ja laadunhallinta on kuvattu kohdissa 1.3 ja 1.4.

Puolustusvoimat ja Millog Oy allekirjoittivat 26.9.2014 maavoimien ja merivoimien materiaalin kunnossapidon strategisen kumppanuussopimuksen (PVSOP 549/2014) sekä siirtosopimuksen (PVSOP 548/2014). Uusi sopimus laajentaa merkittävästi vuonna 2009 alkanutta kunnossapidon kumppanuutta. Laajennuksen myötä puolustusvoimien maavoimien ja merivoimien materiaalin kunnossapidon palvelut tuottaa Millog Oy. Kunnossapitotoiminnan liikkeenluovutukseen liittyvä siirtosopimuksen luovutuspyytäkirja allekirjoitettiin

29.12.2014 ja liikkeenluovutus toteutettiin 1.1.2015.

Kumppanuuden laajentamiseen liittyen Millog Oy:lle siirretään maavoimien joukko-osastojen varus-kuntakorjaamot sekä merivoimien kunnossapitokeskukset ja keskusvarasto tehtävineen 1.1.2015. Lisäksi Millog Oy:lle siirtyy kaksi maavoimien varastoa tehtävineen. Uudelleenjärjestelyssä Millog Oy:lle siirtyy liikkeenluovutuksena edellä mainittujen kunnossapito- ja varastotehtävissä oleva henkilöstö. Siirtyviä tehtäviä on yhteensä 364 ja niissä työskenteleviä henkilöitä 317.

Puolustusvoimien ja Patria Aviation Oy:n välisen strategisen kumppanuussopimuksen valmistelu käynnistettiin syksyllä 2014. Kumppanuussopimus allekirjoitettaneen helmikuussa 2015.

Puolustusvoimien vaatetushuoltoa on kehitetty VAATKE 3 projektin perusteella siten, kuin PLM on ohjauskirjeissään edellyttänyt.

PV:n vaatetuskorjaamo on kehittänyt toimintaansa vuoden 2014 aikana toteuttamalla hyväksyttyä säästökohdeluettelo. Henkilöstökoonpanoa on onnistuttu supistamaan suunnitellulla tavalla eläköitymisten kautta ja määräaikaisten päättymisen myötä. Puolustusvoimien vaatetuskorjaamo on toteuttanut useita säästöjä tuottavia toimenpiteitä.

Kumppanuussopimus Comforta OY:n kanssa päättyy 31.12.2014 ja Pohjois-Suomen alueen vaatetushuolto on siirretty oman toiminnan kehittämisen mallin mukaisesti PV:n vaatetuskorjaamolle. Laskelmat on kuitenkin todettu Valtionhallinnon tarkastusviraston toimestakin oikein valmistelluksi.

Joukko-osastoissa tapahtuva vaatetushuolto (varusvarastotoiminta) selvitystä on jatkettu vuosien 2013 ja 2014 aikana suunnitelman mukaisesti. Vuonna 2013 toteutettiin joukko-osastoille suunnattu kysely vaatetushuollon nykytilassa. Vuoden 2014 kevään aikana toteutettiin tarkentava kysely liittyen joukko-osastojen vaatetushuollon nykytilaan sekä kehitysnäkymiin vuodelle 2015. Kyselyä tarkennettiin joukko-osastoihin tehtyjen tutustumiskäyntien yhteydessä. Joukko-osastojen vaatetus-huollon raportti valmistuu osana VAATKE3-loppuraporttia kevään 2015 aikana.

MUUT SUORITUSKYISEEN PUOLUSTUSJÄRJESTELMÄÄN LIITTYVÄT TOIMINNALLISET TULOSTAVOITTEET

Asevelvollisuuden ja vapaaehtoisen maanpuolustuksen kehittäminen:

Tulostavoite: Puolustusvoimat kehittää asevelvollisuutta ja vapaaehtoista maanpuolustusta osana puolustusvoimaauudistusta.

Tavoite on saavutettu (4).

Puolustusvoimat on kehittänyt asevelvollisuutta ja vapaaehtoista maanpuolustusta päivittämällä normistoja ja ohjeistustaan vastaamaan vuoden 2015 tilannetta. Vapaaehtoista maanpuolustusta on kehitetty hyväksymällä kehittämissuunnitelma vuoteen 2020 sekä toimittamalla hallintoyksiköille suunnitelmaan liittyvää tuki- ja tiedotusmateriaalia. MPK:lta tilattujen keskeisimpien tapahtumien valtakunnalliset ja alueelliset auditoinnit on aloitettu.

MPK:n kurssinjohtajat arvioivat myös niitä kursseja, joihin ei liity Puolustusvoimien virallista auditointia. Puolustusvoimat on saanut positiivista palautetta yhteistyökyyvystään ja -halustaan tärkeimmiltä yhteistyökumppaneiltaan.

Tulostavoite: Puolustusvoimat jatkaa asevelvollisten sosiaalisen ja taloudellisen aseman kehittämistä yhteistyössä PLM:n ja muiden hallinnonalojen kanssa. Asevelvollisten päivärahojen taso suhteessa elinkustannuksiin ylläpidetään valmistelemalla vuonna 2014 esitys asevelvollisten päivärahojen korottamiseksi vuonna 2015.

Tavoite on saavutettu (4).

Pääesikunta teki esityksen puolustusministeriöön asevelvollisten päivärahojen ja myös reserviläispalkan ja -päivärahojen korottamisesta. Päivärahojen osalta korotusesitys suhteutuu tavoitteen mukaisesti elinkustannusindeksiin ja reserviläispalkan osalta PLM:n palkkataulukon korotettuun viitepalkkaan. Puolustusministeriö vahvisti korotukset asetusmuutoksella 1.1.2015 alkaen.

Tulostavoite: Puolustusvoimien tilaama sotilaallisen koulutuksen määrä Maanpuolustuskoulutusyhdistykseltä pidetään vuoden 2012 tasolla.

Tavoite on saavutettu (4).

Puolustusvoimat tilasi Maanpuolustuskoulutusyhdistykseltä 319 sotilaallista koulutustapahtumaa. Vuoden 2014 toteuma vastaa vuoden 2012 toteutunutta tasoa (300 tapahtumaa). Puolustusvoimien ja MPK:n välisen sopimuksen mukainen taso on 250.

Vapaaehtoista maanpuolustuskoulutusta on kehitetty määrittämällä yhteiset laatuvaatimukset ja arviointikriteerit puolustusvoimien tilaamalle MPK:n sotilaalliselle koulutukselle sekä osallistumalla Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen käynnistämiin koulutuksen auditointeihin.

Henkilöstöjärjestelmän toimivuuden turvaaminen:

Tulostavoite: Puolustusvoimat jatkaa henkilöstöjärjestelmän sopeuttamisen täytäntöönpanoa puolustusvoimauudistuksen aikataulun mukaisesti. Puolustusvoimat noudattaa henkilöstöä koskevissa järjestelyissä valtioneuvoston vahvistamia menettelytapoja puolustusvoimauudistukselle asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Vuonna 2014 irtisanomisuhan alaisen henkilöstön uudelleensijoittumista tukevilla toimilla vähennetään irtisanottavien kokonaismäärää.

Tavoite on saavutettu (4).

Puolustusvoimat on onnistunut henkilöstötoimien sopeuttamisessa kokonaisuudessaan hyvin. Yhtenä osoituksena tästä on Valtiokonttorin myöntämä Kaiku-palkinto toukokuussa. Toiminnan keskeinen onnistumisen peruste on ollut suunnitelmallisuus, avoimuus sekä johdon ja tukihenkilöstön sitoutuminen tehtävään.

HR- ja tukikoordinaattoriverkoston sekä esimiesten kouluttamista jatkettiin. Koulutusten painopisteenä oli henkilöiden kohtaaminen irtisanomistilanteessa. Jokaiselle hallintoyksikön päällikölle, jonka yksikössä oli irtisanottavia henkilöitä, koulutettiin irtisanomistilanteeseen liittyvät asiat. Koulutuksista saatu palaute oli

hyvää ja koulutettavat kokivat koulutukset hyödyllisiksi.

Henkilöstötoimia on tehty tiiviissä yhteistoiminnassa eri johtoportaiden ja henkilöstöjärjestöjen kesken. Tehtäviin siirrot on tiedotettu hyvissä ajoin ennen siirron toteutumista.

Tulostavoite: Puolustusvoimien henkilöstöä on (vähintään vuoden 2012 määrällisellä tasolla) Suomen puolustuskyvyn kehittämisen kannalta keskeisissä kansainvälisissä puolustuspoliittisissa tehtävissä sekä sotilaallisissa esikuntatehtävissä ja koulutuksessa.

Tavoite on saavutettu (4).

Uusina keskeisinä tehtävinä avautui määräaikainen Naton CFI TF (Connected Forces Initiative Task Force) kenraalitason puheenjohtajuus sekä Naton Joint Force Command Brunssum suunnitteluosaston everstin tehtävä.

Tulostavoite: Maanpuolustuskorkeakoulun toiminnan arviointia kehitetään siten, että MPKK:n keskeisimmät tulostavoitteet esitellään myös puolustusministerin ja puolustusvoimien komentajan tulosneuvotteluissa 2014 alkaen. Erityistä huomiota kiinnitetään MPKK:n tieteelliseen toimintaan.

Tavoite ei toteutunut (2)

Puolustusministerin ja Puolustusvoimain komentajan välisessä tulosneuvottelussa käsiteltiin Maanpuolustuskorkeakoulun lainsäädännön uudistamista. MPKK:n muita keskeisiä tulostavoitteita ei tulosneuvottelussa käsitelty.

Puolustuskyvyn kehittäminen:

Tulostavoite: Puolustusvoimat on jatkanut suunnitellusti avun antamisen ja vastaanottamisen edellyttämien järjestelyjen valmistelua.

Tavoite on saavutettu (4).

Puolustusvoimain komentaja allekirjoitti valtuutettuna Suomen ja NATO:n välisen isäntämaatuen yhteisymmärryspöytäkirjan (HNS MOU). Puolustusvoimat on laatinut isäntämaatuen operatiivisen ohjeen. Lisäksi Puolustusvoimat on aloittanut osallistumisen valmistelua Puolustusministeriön johdolla laadittavan poikkihallinnollisen isäntämaatukikonseptin laatimiseen. Konseptin laatiminen on tarkoitus alkaa v 2015 alusta.

Tulostavoite: Puolustusvoimat ylläpitää ja ajantasaistaa (ml elinkaaren jatkaminen ja käytetyn materiaalin hankinnat) materiaalista suorituskykyä sekä vastaa tehtyjen sitoumusten toteutumisesta.

Tavoite on osittain saavutettu (3).

Toimintavuoden aikana puolustusvoimien kehittämisohjelmaa (2013–2024) toimeenpantiin suunnitelman mukaisesti. Seuraavan kehittämisohjelman (2017–2028) suunnittelusta ja laadinnasta annettiin esikäskey loppuvuodesta 2014. Materiaalisen suorituskyvyn ylläpitämisen ja kehittämisen osalta laatu paranee, mutta lukumäärät eivät vastaa sodan ajan tarvetta. Toimintavalmius, kappalemäärät ja saavutettava taistelukyky jäävät minimitasolle tai sen alle.

Puolustusministerin asettaman Puolustusvoimien pitkän aikavälin kehittämistä selvittäneen parlamentaarisen seurantaryhmän työ saatiin menestyksellisesti

päätökseen lokakuussa 2014. Ryhmän keskeinen johtopäätös on, että materiaalien suorituskypyyksien korjaamiseen tarvitaan vähintään puolustushallinnon selonteossa (VNS12) esille tuoma lisärahoitus. Mikään ryhmän tarkastelemista rahoitusratkaisista ei kuitenkaan vastaa 2020-luvulla edessä olevien merkittävien suorituskypyyshankkeiden rahoitustarpeeseen (Hornet-kaluston korvaaminen ja merivoimien taistelualuskaluston suorituskypyyden korvaaminen). 2020-luvun ratkaisut tulee käsitellä hallituskaudella 2019–2023.

Hankeprosessi on päivitetty vuonna 2014 vastaamaan vuoden 2015 tarpeita. Materiaalista suorituskypyyttä on ylläpidetty suunnitelmallisesti yhteistoiminnassa kumppaneiden ja muun teollisuuden kanssa.

Tulostavoite: Puolustusvoimat huomioi puolustusmateriaalihankintoihin liittyvissä sopeuttamistoimenpiteissä kotimaisen puolustus- ja turvallisuusteollisuuden kyvyn ylläpitää keskeisten järjestelmien integrointi-, huolto- ja korjauskypyyttä.

Tavoite on saavutettu (4).

Puolustusmateriaalihankinnoissa on huomioitu kotimaisen puolustus- ja turvallisuusteollisuuden kyky materiaalien suorituskypyyden rakentamisessa ja ylläpidossa. Uusi strateginen kumppanuussopimus solmittiin puolustusvoimien ja Millog Oy:n välille. Ilmavoimien osalta käynnistettiin strategisen kumppanuussopimuksen valmistelu yhteistoiminnassa Patria Aviation Oy:n kanssa.

Tulostavoite: Puolustusvoimat osallistuu kriittisen huoltovarmuuden turvaavan NAMMO -kumppanuussopimuksen valmisteluun ja täytäntöönpanoon ottaen myös huomioon VNP 2013 huoltovarmuuden tavoitteista.

Tavoite on saavutettu (4).

Kumppanuus- ja huoltovarmuussopimus Nammo-konsernin kanssa allekirjoitettiin 31.1.2014. Osana sopimuksen toimeenpanoa Vihtavuoren ruutitehtaalla toteutetaan mittava modernisointihanke, jonka rahoitukseen Huoltovarmuuskeskus (HVK) osallistuu merkittävällä osuudella. PLM valmistelee päätöstä, jonka perusteella Puolustusvoimat voisi lakata perimästä vuokraa ruutitehtaan Puolustusvoimien omistuksessa olevista tuotantolaitteista.

Sopimukseen kirjatun toimeksiannon mukaan erilliset työryhmät ovat selvittäneet Nammon osallistumista räjähteiden tuotantotoimintaan Haapajärvellä ja Keuruulla sekä räjähteiden hävittämistoimintaan. Työryhmät jättivät loppuraporttinsa 22.12.2014. Työryhmät ja ohjausryhmä totesivat, että molempia toimintoja voidaan toteuttaa kumppanin kanssa, ja että räjähdetuotannon yhteinen kokonaishallinta kumppanin kanssa (hävittäminen ml.) koko elinkaaren aikana aikaansaa etuja. Ohjausryhmä päätti, että työryhmät jatkavat kumppanuusselvitystä vuonna 2015.

Räjähdetuotannon uudelleenjärjestelyyn liittyen Nammo on 17.11.2014 ostanut Sastamalan tuotantotoiminnot Patria Oyj:ltä. Puolustusvoimat ja Huoltovarmuuskeskus yhdessä valmistautuvat suuntaamaan Nammolle Sastamalan ylläpidon turvaavia hankintoja ainakin vuosina 2015-2019.

Tulostavoite: Puolustuskyvyn pitkäjänteistä kehittämistä tukevan strategisen tutkimuksen ja teknologiatutkimuksen resurssit suhteessa T&K-toiminnan kokonaisresursointiin säilytetään vähintään vuoden 2012 tasolla. Resursoinnin on mahdollistettava tulevien hankkeiden ja hankintojen suunnitelmallinen toteuttaminen.

Tavoite on osittain saavutettu (3).

T&K –toimintaa on sopeutettu samassa suhteessa kuin muutakin KEHO-rahoitusta, ja rahoitustasoa on mahdollista tarkastella tulevien rahoituskehysten mukaisesti. Resursointi on mahdollistanut hankkeiden ja hankintojen suunnitelmallisen toteuttamisen.

Puolustuskyvyn pitkäjänteistä kehittämistä tukevan teknologiatutkimuksen (teknologiaohjelmat) resursointi suhteessa T&K-toiminnan kokonaisrahoitukseen on muuttunut. Vuonna 2014 teknologiatutkimukseen käytettyjen resurssien osuus T&K-toiminnan kokonaisresursseihin oli vuositasolla n. 31 %, kun vastaava suhdeluku vuonna 2012 oli n. 47 %. Luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia PVUUD:ssa tapahtuneiden muutosten johdosta.

Tilahallinnan ja ympäristönsuojelun kehittäminen:

Tulostavoite: Puolustusvoimat laatii vuoden 2014 aikana puolustusvoimien toimitilastrategian ottaen mm. huomioon puolustusministeriön strategisen suunnitelman, tilahallinnan kokonaistarkastelun ja valtiokonsernin linjaukset.

Tavoite on osittain saavutettu (3).

Puolustusvoimien toimitilastrategiatyö on aloitettu. TILKO -päätöksen viivästymisen ja Puolustusvoimien tavoitetilatyön (TT2030) aikataulun vuoksi tavoite toteutuu 6/2015.

Tulostavoite: Puolustusvoimat suuntaa investoinnit ja kunnossapidon kustannustehokkaasti painopisteinä turvallisuus ja terveys.

Tavoite on saavutettu (4).

Investointiohjelma on laadittu puolustusministeriön linjausten mukaisesti priorisoiden.

Tulostavoite: Puolustusvoimat jatkaa kasarmien tarkennetun perusparannusohjelman toimeenpanoa, elokuun 2013 suunnitelman pohjalta, hallituksen päätöksen mukaisesti. Perusparannukset toteutetaan kasarmien rakenteelliseen ja tekniseen kuntoon sekä terveydellisiin näkökulmiin perustuen.

Tavoite on saavutettu (4).

Kasarmien perusparannushankkeet on sisällytetty tilahallinnan priorisoituun toimitila- ja rakennetarvelistaan osaksi PV:n investointiohjelmaa, joka on laadittu PLM:n linjausten mukaisesti.

Tulostavoite: Puolustusvoimat jatkaa ympäristönsuojelusuunnitelman 2012 – 2025 toimeenpanoa. Vuonna 2014 tarkistetaan, että myös polttoaineiden

säilytys- ja jakelupaikat täyttävät ympäristönsuojeluvaatimukset.

Tavoite on saavutettu (4).

Osana ympäristönsuojelusuunnitelman 2012–2025 toimeenpanoa on julkaistu ampumaratojen BAT -asiakirja, viimeistelty energia- ja ilmasto-ohjelma, aloitettu kansainvälinen projekti raskaiden aseiden parhaiden ympäristökäytäntöjen selvittämiseksi ja räjähdysaineiden ohjearvoihin tähtäävä työ, jatkettu ympäristöselvitysten laatimista suunnitelmallista tarkkailua ampuma- ja harjoitusalueilla, toteutettu ensimmäinen vaihe merivoimien spesifisten toimintojen ympäristövaikutuksista ja laadittu perusteet poikkeusolojen ympäristönsuojelulle. Ympäristönsuojelun normia on valmisteltu sekä kehitetty ympäristönsuojelun viestintää. Vuoden 2014 aikana on myös selvitetty polttoaineiden jakelupaikkojen ympäristönsuojeluvaatimusten täyttyminen. Vaatimukset eivät täyty kaikilta osin ja vuonna 2015 laaditaan polttoaineen jakeluasemien ympäristönsuojelun kehittämisohjelma/-suunnitelma, jossa määritetään alustavat kustannusarvot ja kiireellisyys tarvittaville toimenpiteille kohteittain.

Tulostavoite: Puolustusvoimat jatkaa ”Puolustushallinnon kestävä kehityksen ohjelman” toimeenpanoa PLM:n ohjauskirjeen 28.1.2013 mukaisesti.

Tavoite on saavutettu (4).

Edellisen tavoitteen toteutumisen lisäksi on valmisteltu ympäristönäkökulman huomioon ottamista itsearviointissa. Kestävän kehityksen sosiaalisia tavoitteita toteuttaa mm. työ- ja palvelusturvallisuushanke.

Tarkoituksenmukainen palvelussuhdeasuntojärjestelmä:

Tulostavoite: Puolustusvoimat tukee tarkoituksenmukaisella palvelussuhdeasuntojärjestelmällä henkilöstön sopeutumista puolustusvoimauudistuksesta aiheutuviin henkilöstö- ja hallintojärjestelmän muutoksiin.

Tavoite on saavutettu (4).

Puolustusvoimat on tukenut tarkoituksenmukaisella palvelussuhdeasuntojärjestelmällä henkilöstön sopeutumista puolustusvoimauudistuksesta aiheutuviin henkilöstö- ja hallintojärjestelmän muutoksiin.

Puolustusvoimilla on ollut keskimäärin vuokralla asuntoja 2 253 kpl eri vuokranantajilta vuonna 2014. Lisäystä on edelliseen vuoteen verrattuna 47 asuntoa.

Tyhjistä asunnoista aiheutuvien kustannusten määrä on laskenut (v. 2014: 2,4M€ ja v. 2013: 2,7M€). Asuntosubventioon liittyvää rahoitusta käytettiin 4,6M€ (v. 2013: 4,6M€ ja v. 2012: 4,4M€).

Räjähdevarastoinnin kehittäminen

Tulostavoite: Puolustusvoimat aloittaa PLM:n räjähddevarastoinnin

kehittämispäätöksen (FI.PLM.2013-4162) mukaisten toimenpiteiden täytäntöönpanon siten, että toimenpiteet on toteutettu 31.12.2017.

Tavoite on saavutettu (4).

Puolustusministerin 28.8.2013 antaman räjähdevarastoinnin kehittämisen toimeksiannon perusteella perustettiin Pääesikunnan päällikön käskyllä 30.5.2014 Puolustusvoimien räjähdevarastoinnin kehittämisprojekti 2018 (PVRV2018). Projektin tehtävänä on mm. suunnitella, valmistella ja koordinoida puolustusvoimien räjähdevarastoinnin rakentaminen, ohjata ja koordinoida räjähdemateriaalin materiaalisiirrot ja varastointijärjestelyt sekä osallistua räjähdevarastoinnin tilannekuvan kokoamiseen. Projektin tavoitteena on saattaa puolustusvoimien räjähdevarastointi lainmukaiseen tilaan ja purkaa räjähdevarastoinnin poikkeuspäätökset PLM:n toimeksiannon mukaiselle tasolle vuoden 2018 alkuun mennessä. Projektin tuotteita ovat mm. suunnitelmat varastoalueittain räjähdevarastoinnin rakentamisesta, uudet varastot, vallitukset, turvarakentaminen, muu aluerakentaminen, suunnitelmat varastoalueittain uuden kapasiteetin käyttöönoton vaatimista hallinnollisista toimenpiteistä ja päätöksistä sekä suunnitelmat varastointijärjestelyjen vaatimista materiaalisiirroista. Pääesikunnan logistiikkaosastolle palkattiin määräaikainen projektipäällikkö. Projekti toimii suunnitellusti.

Toimeksiannon mukainen varastorakentaminen sekä muu rakentaminen on suunniteltu toteutettavaksi vuoden 2017 loppuun mennessä. Muutoksena alkuperäiseen toimeksiantoon Puolustusvoimat esitti PLM:lle, että rakennettaviksi velvoitetut 30 kevytrakenteista maanpäällistä räjähdevarastoa muutetaan 20 maapeitteiseksi räjähdevarastoksi. PLM hyväksyi muutoksen loppuvuoden tulosneuvotteluissa. Muutoin rakentamista on valmisteltu PLM:n toimeksiannon mukaisesti.

Projektin päätoimijat vuonna 2014 olivat puolustushaarojen esikunnat, puolustushaarojen materiaalilaitokset sekä maavoimien huoltorykmentit. Rakennushankkeiden vetäjinä toimivat projektiryhmät. Puolustusvoimauudistuksen myötä toiminnanharjoittajuudet ja vastuut siirtyivät suurelta osin Puolustusvoimien logistiikkalaitokselle. Senaatti-Kiinteistöt investoi vuosina 2014–2017 arviolta noin 132 milj.euroa räjähdevarastoinnin rakennuskohteisiin. Puolustusvoimat on suunnitellut käyttävänsä samalla aikavälillä noin 16 milj.euroa tarvittavan turvallisuustekniikan hankintoihin, suojavallien rakentamiseen sekä varastointiolosuhteiden parantamiseen. Tähän toimintaan mahdollisesti tarvittava lisärahoitus määritetään vuoden 2015 aikana tarkemmin.

Aikataulu on erittäin haastava rahoituskehyksen ja muun samanaikaisen rakentamisen vuoksi. Rakentamisen arvioidaan valmistuvat vuoden 2017 aikana. Maapeitteisten räjähdevarastojen samanaikainen rakentaminen useassa kohteessa eri puolilla maata saattaa aiheuttaa ongelmia urakoitsijoille ammattitaitoisen työvoiman saamiseksi. Rakentamisen jälkeen tapahtuvat materiaalisiirrot suunnitellaan toteutettaviksi vuoden 2017 loppuun mennessä, mutta aikataulumuutokset saattavat siirtää niitä 2018 puolelle.

Tulostavoite: Pääesikunta laatii räjähdevarastoinnin kehittämispäätöksen vuosittain syyskuun loppuun mennessä siten, että kehittämispäätökseen liittyvä PETEKNTARKOS:n lausunto on olemassa.

Tavoite on saavutettu (4).

Räjähdevarastoinnin kehittämispäätös julkaistiin joulukuussa 2014. Aikataulu on synkronoitu vastaamaan PVRV2018 -projektissa tehtäviä rakentamiseen liittyviä linjauksia ja päätöksiä. Kehittämispäätöksen muuttuneesta laatimisaikataulusta on sovittu Puolustusministeriön kanssa.

ICT – palvelutuotannon kehittäminen:

Tulostavoite: Puolustusvoimat laatii puolustusministeriölle esityksen parannettavista toimialariippuvaisista ICT – palvelutuotannon prosesseista.

Tavoite ei toteutunut (2)

Puolustushallinnon tietohallinnon toimintamallin (AK14280) mukaisesti PLM/Tietohallinto johdolla oli tarkoitus kehittää työkalut palvelusalkun, hankesalkun ja sopimussalkun hallintaan. Työkalujen kehittämiseen liittyen oli tarkoitus määritellä ensin prosessit ja sitten salkkurakenteen mukaiset hallintatyökalut.

Henkilöstöresursseista johtuen sovittiin että työ tehdään 2015 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana. Puolustusvoimat on jatkanut hankkeiden vaikuttavuusarviointityön pohjalta toimintamallin suositusten mukaisten toimintojen valmistelua.

Tulostavoite: VN päätöksen mukaisesti tavoitteena on, että Puolustusvoimat kehittää ICT -palvelutuotantoaan ja palveluiden hankintaa siten, että ICT -palvelutuotannon yksikkökustannukset (kustannus/käyttäjä) alenevat 5 %:a vuoden 2012 tasosta.

Tavoite ei toteutunut (2)

Tavoitetta ei saavutettu johtuen hallinnollisen ympäristön ulkoistuksesta (PVHALTU) ja liikkeenluovutuksesta STUVE Oy:lle.

Asiakkaiden, joukkojen ja toimialojen kehittämistoiminta liittyy lähes poikkeuksetta tietotekniikan ja palveluiden kehittämiseen. Näiden tarpeiden kasvun myötä myös tietohallinnon kustannukset kasvavat. Tälle kehityssuunnalle ei ole nähtävissä muutosta vaan toiminnan kustannussäästöjen saavuttamiseksi tietotekniset ratkaisut ovat välttämättömiä. Rakenteellisesti toimintamenojen kasvua selittävä tekijä on kustannusten siirto kehitys-, palkka-, ja kiinteistökustannuksista muihin toimintamenoihin.

PEJOJÄOS:n näkemyksen mukaan johtamisjärjestelmäalan palvelujen uudelleen järjestelyt sekä PVUUD:n käskyissä ja asiakirjoissa edellytetty muutoksen tuki aiheuttavat yleistä kustannustason nousua suuremman kustannusten nousun.

Toiminnallinen muutos siirtymisestä omasta tuotannosta palveluiden käyttäjäksi perustuu lakeihin (TUVE ja TORI), mutta järjestelyt olisi toteutettu joka tapauksessa jollain aikavälillä liittyen JOJÄ-alan rakennemuutokseen. Nämä järjestelyt toteutettuna lyhyellä aikavälillä ja yhtäaikaan aiheuttavat menopaineita jatkovuosille. Osa kustannuksista on kertaluonteisia 2015-2016.

Jatkossa muilla toimintamenoilla hankitaan palveluja, jotka nyt tuotetaan itse.

Lähtökohtaisesti palveluhankinta on omaa tuotantoa kalliimpaa, mutta mahdollistaa omien, vapautuvien henkilö-, ja tilaresurssien suuntaamisen ydintoiminnan tukeen. Rakenteellisesti toimintamenojen kasvua selittävä tekijä on kustannusten siirto kehitys-, palkka-, ja kiinteistökustannuksista muihin toimintamenoihin.

Toimialan kustannusrakenteen muutos osuu PVUUD:n kanssa samaan aikaan, ja muutoksen kustannusvaikutus on tuotu esille puolustusvoimauudistuksen asiakirjoissa.

Tulostavoite: Puolustusvoimat ottaa käyttöön Hallinnon tietotekniikkakeskuksen tuottamat erikseen määritettävät turvallisuusverkon tieto- ja viestintätekniset palvelut.

Tavoite on saavutettu (4).

Puolustusvoimat on aloittanut palvelujen käyttöönoton suunnitellusti hallinnollisten palvelujen tuotannon (PVHALTU) osalta. Suunnitelmat, valmistelut ja pilotointi tehtiin 2014 aikana. PVHALTU:n 1.vaiheen muutos loppuun vuoden 2015 huhtikuun loppuun mennessä. PVHALTU:n 1.vaiheen suunniteltu vuosikustannus on 11,5 milj. euroa (käyttöpalvelumaksu), mikä muodustuu seuraavista tekijöistä:

- Sähköinen tunnistaminen (virkakortti); VRK-PKI kortin käyttöönotto on siirtynyt syys - lokakuulle 2015; valmiudet rakennetaan 1. vaiheessa (kesäkuu 2015 mennessä)
- Hallinnollisen videoneuvottelun (VTC) ylläpidon; VTC-palvelu on siirretty HALTIK ylläpitoon ja on tuotantokäytössä
- TUVE -työaseman ohjelmistojen ajantasaisuuden ylläpidon (huom. PV omistaa edelleen työasemat ja Microsoft -lisenssit)
- TUVE -työasematuen (ml. atk-lähituki); työasemista siirtyy HALTIK:lle 1. vaiheessa 95% työasemista ylläpitovastuineen
- TUVE -lähiverkkojen valvonta ja ylläpito
- Hallinnollisen työn tieto- ja viestintätekniset palvelut (mm. sähköposti, LYNC -pikaviestiohjelmisto otettu käyttöön PV:n laajuisesti, sähköpostiuudistus mil.fi- ja PVAH -sähköpostien korvaaminen siirtyy 2. vaiheeseen (käyttöönotto syys- lokakuussa 2015)
- PORTTI -järjestelmän käyttöönotto (käyttövaltuushallinta toteutus sisältäen tekniset liitynnät tietojärjestelmiin)

PVHALTU 2.vaiheessa vuoden 2015 aikana suunnitellaan ja valmistellaan palvelujen laajentaminen. Suunnittelutyön edetessä selviää käyttöön otettavien palvelujen laajuudesta johtuva palvelumaksun suuruus.

Tulostavoite: Puolustusvoimat toteuttaa annetussa aikataulussa Hallinnon turvallisuusverkon (TUVE) liikkeenluovutuksen Suomen Turvallisuusverkko Oy:lle, edellyttäen että lainsäädäntö on valmis ja liikkeenluovutuksen muut edellytykset toteutuvat.

Tavoite on saavutettu (4).

Puolustusvoimilla on ollut liikkeenluovutus valmius suunnitelman mukaisesti lokakuusta 2014 alkaen. Liikkeenluovutus on myöhästynyt lakivalmistelujen

viivästymisen vuoksi. Liikkeenluovutus on suunniteltu toteutettavaksi 1.3.2015.

Tulostavoite: Puolustusvoimat käynnistää oman toimintansa sopeuttamisen Hallinnon turvallisuusverkon yhteisesti luotuun toimintamalliin.

Tavoite on saavutettu (4).

Työtä on tehty liittyen liikkeenluovutukseen. On vaikutettu STUVE Oy:n liiketoimintasuunnitelmaan varmistamalla hankittavien palvelujen riittävyys suunniteltuun toimintaan. Toimintamalli on luotu yhdessä eri osapuolien kanssa.

Tulostavoite: Puolustusvoimat laatii 2014 suunnitelman asiakirjojen, asioiden ja rakenteellisen tiedon sähköisen hallinnan kehittämiseksi.

Tavoite on saavutettu (4)

Puolustusvoimien asianhallinta (PVAH) -järjestelmän kehittämisessä lähtökohtana oli järjestelmän elinkaaren ja toimivuuden turvaaminen. Pienimuotoista sovellusmuutostyötä tehtiin toiminnallisuuden parantamiseksi. Puolustusvoimien asiakirjahallinnon metatietomäärittely (HK316) ja tiedonohjausjärjestelmän (PVTOJ) toimintamalli (HK1103) vahvistettiin 16.12.2014. PVTOJ (eAMS -järjestelmä) auditoitiin ja rakennettiin tuotantokäyttöön otettavaksi vuoden 2014 loppuun mennessä (ks. AK25369). PVAH:n seuraajan uudistamisprojektin esiselvitysvaihe toteutettiin vuoden 2014 aikana. Esiselvitysvaiheen loppuraportti (AK24242) allekirjoitettiin 19.12.2014.

Tulostavoite: Puolustusvoimat laatii 2014 suunnitelman tietoturva-asetuksessa säädettyjen vaatimuksien täyttämiseksi.

Tavoite on osittain saavutettu (3).

Suunnitelman laatiminen on aloitettu. Suunnitelman luonnos on valmis ja luonnoksen mukaisten toimenpiteiden valmistelu on aloitettu. Suunnitelma vahvistetaan ja toimenpiteet käynnistetään alkuvuonna 2015.

Sotilaskurinpitoa ja rikostorjuntaa puolustusvoimissa koskevan lain toimeenpano:

Tulostavoite: Puolustusvoimat toimeenpanee sotilaskurinpitoa ja rikostorjuntaa puolustusvoimissa koskevan lainsäädännön kokonaisuudistuksen.

Tavoite on saavutettu (4)

Sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimista annettu laki on tullut voimaan 1.5.2014. Lain toimeenpanon seurantaan varten oikeudellinen osasto on hankkinut puolustushaaroilta tiedot lain soveltamiskäytännöistä niiltä osin kuin uusi laki on merkittävästi muuttanut kumottuun sotilaskurinpitolakiin perustuneita säännöksiä ja raportoinut tästä 2.2.2015 puolustusministeriölle ja eduskunnan oikeusasiamiehelle (AL1978). Lisäksi vuoden 2014 sotilasrikos- ja seuraamustilasto on koottu ja toimittu mm. edellä mainituille tahoille 2.2.2015 (AL1534).

SUKUPUOLTEN VÄLINEN TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUS

Tulostavoite: Puolustusvoimat ottaa suunnittelussa, hankkeissa ja muussa toiminnassa huomioon sukupuolten välisen tasa-arvon ja henkilöstön yhdenvertaisen kohtelun periaatteiden toteutumisen.

Tavoite on saavutettu (4).

Puolustusvoimat on jatkanut paikallisten tasa-arvosuunnitelmien ylläpitämistä ja päivittämistä hallintoyksiköissä.

Tulostavoite: Puolustusvoimat saattaa käytäntöön epäasiallisen kohtelun ehkäisyä ja työpaikkakäsittelyä koskevan voimassa olevan ohjeen toimintatavat, tavoitteena nollatoleranssi.

Pääesikunnan ohje epäasiallisen kohtelun ehkäisystä ja käsittelystä puolustusvoimien työpaikoilla on ohjannut ongelmien ratkaisuun tähtäävää toimintaa hallintoyksiköissä. Ohje on ollut kaikkien työn-tekijöiden saatavilla ja sen sisältöä on käsitelty henkilöstökoulutuksessa. Työilmapiirikyselyn tulosten mukaan kiusaamis- ja häirintätapausten määrä on vähäinen.

Tulostavoite: Puolustusvoimien palkatun henkilöstön ja asevelvollisten koulutukseen sisällytetään tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasioiden (gender-näkökulma) opetusta, jonka tavoiteasetannassa ja sisällössä mm. hyödynnetään tasa-arvokyselyn tuloksia.

Palkatun henkilöstön esimiesvalmennukseen, Maanpuolustuskorkeakoulun perus- ja jatkokutkinto-opintoihin ja asevelvollisten koulutukseen on liitetty tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta käsittelevät osiot. Näitä opintoja varten laadittiin Pääesikunnan ja sisäasiainministeriön koordinoiman YES-hankkeen yhteistyönä uusi koulutusmateriaali, joka otettiin käyttöön vuoden 2014 aikana.

Kesäkuussa 2014 allekirjoitettiin määräys YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmaan 1325 perustuvasta gender-toiminnasta sotilaallisessa kriisinhallinnassa. Puolustusvoimat ottaa huomioon määräyksen kehittäessään kriisinhallinnan operatiivista toimintaa ja gender -toiminnan koulutusta Porin prikaatin rotaatiokoulutuksessa, Maanpuolustuskorkeakoulun perus- ja jatkokutkinto-opinnoissa sekä Puolustusvoimien kansainvälisessä keskuksessa.

Tulostavoite: Puolustusvoimat toteuttaa henkilöstön yhdenvertaisuuden ja tasa-arvoisen kohtelun puolustusvoimauudistuksessa mahdollisimman hyvin. Mittarina käytetään vuonna 2014 toteutettavan tasa-arvokyselyn tuloksia.

Puolustusvoimauudistuksen sukupuolivaikutuksia on arvioitu Pääesikunnassa koko uudistuksen ajan seuraamalla muutoksen kohteena olevien, irtisanomisuhan alaisina olevien ja irtisanottavien, eri henkilöstöryhmissä ja eri vaativuustasoilla työskentelevien miesten ja naisten lukumääriä. Puolustusvoimauudistuksesta johtuen puolustusvoimissa vuonna 2014 toteutettavaksi suunniteltu tasa-arvokysely toteutetaan vuonna 2015.

Tulostavoite: Puolustusvoimat jatkaa toimenpiteitä, joilla naisten ja

miesten työtyytyväisyyden ero minimoidaan. Työilmapiirikyselyjen tuloksia käytetään tyytymättömyyttä aiheuttavien asioiden selvittämisessä ja yksilöityjen kehittämistoimenpiteiden suunnittelussa ja toimeenpanossa.

Puolustusvoimat on hyödyntänyt työilmapiirikyselyjen tuloksia valmisteltaessa vuonna 2015 toteutettavaa puolustusvoimien valtakunnallisen tasa-arvosuunnitelman ja siihen liittyvän, hallintoyksikkötason suunnittelun ohjeistuksen päivitystä.

Tulostavoite: Puolustusvoimat jatkaa toimia edistääkseen naisten hakeutumista vapaaehtoiseen asepalvelukseen ja sotilaallisiin kriisinhallintatehtäviin sekä varmistaa kriisinhallintaoperaatioiden tasa-arvoasiantuntijuuden (gender).

Puolustusvoimat jatkoi toimenpiteitä, joilla edistettiin naisten hakeutumista vapaaehtoiseen asepalvelukseen. Tähän liittyen Pirkanmaan alueella lähetettiin rekrytointikirje yhteensä 5 208:lle vuosina 1994–1995 syntyneelle naiselle. Pirkanmaan aluetoimiston alueella hakijoiden määrä on ollut tällä vuosikymmenellä 60–75 naista. Vuonna 2014 hakijoita oli 99 ja valintatilaisuuksiin heistä saapui 91 naista. Kriisinhallintatehtäviin liittyvissä rekrytointikampanjoissa on huomioitu myös naiset.

Suomi on jatkanut gender -neuvonantajien kouluttamista Ruotsin asevoimien kansainvälisen keskuksen (SWEDINT) yhteydessä toimivassa Nordic Centre for Gender in Military Operations -keskuksessa. Koulutetut henkilöt pystyvät tarvittaessa toimimaan neuvonantajia sotilaallisissa kriisinhallintaoperaatioissa. Tavoitteena on kouluttaa näihin tehtäviin vähintään neljä henkilöä vuosittain. Lisäksi suomalaisia on osallistunut keskuksen järjestämiin gender-asioiden kouluttajakoulutuksiin sekä komentajien ja ylimmän johdon seminaareihin.

Puolustusvoimat on toteuttanut YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1325 kansallista toimintaohjelmaa.

TURVALLINEN YHTEISKUNTA

Tulostavoite: Puolustusvoimat ylläpitää valmiutta tukea muita viranomaisia.

Tavoite on saavutettu (4)

Maa-alueella annettiin virka-apua vuoden 2014 aikana yhteensä 504 kertaa. Näistä 391 kertaa eli 78 %:a oli sotilasräjähteiden raivaamisia. Helikopterien virka-apu- ja pelastuspalvelupäivystystä NH90 - kalustolla jatkettiin vuoden 2014 aikana. Helikopterien virka-apua muille viranomaisille NH90 - kalustolla toteutui yhteensä 24 kertaa.

Merivoimat ylläpiti virka-apuvalmiuden käsketyllä tavalla sekä öljyntorjuntavalmiuden yhteistoimintasopimuksen (SYKE) mukaisesti keskeytyksettä koko toimintavuoden.

Erillisiä virka-aputehtäviä Merivoimat toteutti raportointijaksolla yhteensä 63 kpl, joista räjähteiden tunnistuksia ja raivauksia 61 kpl. (vuonna 2013 61kpl ja 2012 47 kpl.) Suomen aluevesillä ei vuoden 2014 aikana ollut Suomen ympäristökeskuksen johtamia öljyntorjuntatehtäviä, johon olisi tarvittu

Merivoimien öljyntorjunta-aluksia.

Ilmavoimat on ylläpitänyt ilmavoimien vastuulle käskettyä virka-apuvalmiutta ja antanut virka-apua muille viranomaisille annettujen säädösten ja ohjeiden mukaisesti. Tammi-joulukuussa 2014 ilmavoimat on antanut virka-apua muille viranomaisille 66 kertaa, joista 54 raivaustehtäviä, 4 tuki poliisille ja muita virka-apuja 8 kertaa.

Tulostavoite: Puolustusvoimat kehittää yhteistoimintakykyä ja menettelytapoja muiden viranomaisten kanssa mm. valtakunnallisessa turvallisuusvalvonnassa. Lisäksi puolustusvoimat kehittää turvallisuusvalvontaa keskittämällä toimintoja ja yhdenmukaistamalla turvallisuustekniikkaa ottaen huomioon yhteistoiminnan muiden viranomaisten kanssa.

Tavoite on saavutettu (4)

Yhteistoimintasopimusten päivitys muiden viranomaisten kanssa on jatkunut tulostavoitteiden mukaisesti. Työssä on huomioitu puolustusvoimauudistuksen vaikutukset viranomaisyhteistyövastuisiin. Samassa yhteydessä aloitettiin virka-apu- ja viranomaisyhteistoimintaohjeistuksen laadinta. Puolustusvoimien uudet toimintatapamallit otetaan käyttöön vuoden 2015 aikana.

Turvallisuusvalvonnan kehittämishanke (TUVA) on 1.11.2014 alkaen pyrkinyt keskittämään turvallisuusvalvomot kolmeen eri pisteeseen - tavoitetilassa. Lisäksi TUVA -hanke uusii ja nykyaikaistaa koko Puolustusvoimien turvallisuusvalvontatekniikan kolmelle eri alustakokonaisuudelle ja keskittää niiden tuottaman tiedon Puolustusvoimien ylläpitämiin konesaleihin. Puolustusvoimat on TUVA -hankkeen yhteydessä seurannut muiden viranomaisten valtakunnallisia kehittämishankkeita (mm. viranomaistietojärjestelmän (VITJA) ja kenttäjohtamisen tietojärjestelmän (KEJO)). Valtakunnallisessa rajapintaharjoituksessa (RPH) on tehty muiden viranomaisten kanssa testausta, joissa on todennettu järjestelmien pystyvän siirtämään keskenään mm. paikka ja tilatietoa yhteisoperaatiotilanteessa.

Tulostavoite: Puolustusvoimat integroi riskienhallinnan kiinteäksi osaksi toimintaa.

Riskienhallintanormi on julkaistu joulukuussa 2014. Riskienhallinnan raportointi on ohjeistettu sisällytettäväksi vuosiraportointiin. Pääesikunta on osallistunut PLM:n kanssa Huovi-portaalin riskienhallintasovelluksen kehittämiseen.

KANSAINVÄLISEN TURVALLISUUDEN VAHVISTAMINEN

Tulostavoite: Puolustusvoimat toteuttaa sille osoitetut kriisinhallintatehtävät. Puolustusvoimat pitää yllä valmiutta osallistua uusiin operaatioihin ja koulutus- ja neuvontatehtäviin.

Tavoite on saavutettu (4)

Suomi osallistui tarkastelujaksolla 11 kriisinhallintaoperaatioon sekä kahteen sotilastarkkailijaoperaatioon ja HELIMEDEVAC -kyvyllä Ruotsin johtaman EU:n taisteluosaston (NBG 2015) harjoittelujaksolle. Lisäksi Ilmavoimien

kansainvälinen valmiusyksikkö oli 12 kuukauden NRF RFP -valmiudessa 1.1.2014 alkaen ja Merivoimien rannikkojääkäryksikkö on valmistautunut vuoden 2015 NRF RFP -valmiusvuoroon.

Tulostavoite: Puolustusvoimat käyttää kansainvälisessä sotilaallisessa kriisinhallinnassa ensisijaisesti joukkoluettelon evaluoituja yksiköitä. Suorituskykyjä on kyettävä käyttämään vaativissa ja nopeasti käynnistettävissä operaatioissa.

Tavoite on saavutettu (4).

Syyrian kemiallisen aseiden hävittämiseen liittyvässä operaatiossa Välimerellä oli osia Suojelun erikoisosastosta sekä alustarkastusosastosta jotka ovat molemmat joukkorekisterin joukkoja. Keski-Afrikan tasavallan operaation lähetettiin räätälöityjä kokonaisuuksia.

Merivoimien NRF RFP -valmiuteen valmistautunut rannikkojääkäryksikkö evaluoitiin arviointiohjelman mukaisesti (Nato-standardien mukainen OCC E&F -arviointiohjelma).

NBG2015 helikopteriosasto ei ole osa joukkoluetteloa vaan räätälöity osasto, joka on evaluoitu arviointiohjelman mukaisesti (Nato-standardien mukainen OCC E&F -arviointiohjelma).

Tulostavoite: Puolustusvoimat lisää kriisinhallintahenkilöstön tuen edellytyksiä seuraavin toimenpitein:

- Puolustusvoimat pilotoi alueellista tukikonseptia Länsi-Suomen alueella yhteistyökumppanien kanssa.
- Puolustusvoimat perustaa henkilöstötukikoordinaattorin tehtävän
- Puolustusvoimat jatkaa toimia, joilla henkilöstön mahdollisuudet saada terveydenhuollon ammattilaisten apua ja tukea erityisesti operaation jälkeen varmistetaan
- Puolustusvoimat osallistuu eri hallinnonalojen, viranomaisten ja muiden kumppanien yhteistyöhön kriisinhallintahenkilöstön tuen kokonaisvaltaiseksi kehittämiseksi Kansallisen kriisinhallinnan veteraaniohjelman mukaisesti.

Tavoite on saavutettu (4).

Puolustusvoimat on toteuttanut kansallista veteraaniohjelmaa.

- ***Puolustusvoimat pilotoi alueellista tukikonseptia Länsi-Suomen alueella yhteistyökumppanien kanssa.***

Rauhanturvaajaliitto on järjestänyt kolme alueellista tilaisuutta rauhanturvaajien omaisille yhteistyössä Porin prikaatin kanssa. Tilaisuudet on järjestetty Mikkelissä, Jyväskylässä ja Helsingissä. Näissä tilaisuuksissa jaettiin omaisille tietoa kriisinhallintaoperaatioiden tilanteista ja palveluksen haasteista. Tilaisuudet olivat onnistuneita ja niiden pilotointia jatketaan myöhemmin päätettävänä ajankohtana.

- ***Puolustusvoimat perustaa henkilöstötukikoordinaattorin tehtävän***

Pääesikunnan henkilöstöosastolle on rekrytoitu erikoissuunnittelija, jonka

tehtäviin kuuluu kriisinhallinnan veteraaniohjelman koordinaatio. Lisäksi erikoissuunnittelija vastaa sotilaallisen kriisinhallinnan gender-toiminnan koordinaatiosta ja hän osallistuu tasa-arvo ja yhdenvertaisuustyöhön. Kriisinhallinnan tukijärjestelmän koordinaatiotyöhön on varattu 50 prosenttia hänen työajastaan.

Erikoissuunnittelija on pitänyt yhteyttä loukkaantuneisiin kriisinhallintaveteraaneihin tarvittaessa, käynyt neuvotteluja Valtiokonttorin kanssa, osallistunut kriisinhallintahenkilöstön kotiuttamiskoulutuksen järjestelyihin sekä tehnyt yhteistyötä Porin Prikaatin kanssa veteraanituen kehittämiseen liittyvissä asioissa. Hän osallistuu NORDEFECO veteran issues -työryhmään, jossa kehitetään veteraaniohjelmaa yhteistyössä muiden pohjoismaiden ja Baltian maiden kanssa. Hän tekee yhteistyötä Rauhanturvaajaliiton kanssa rauhanturvaajien tukipuhelimeen liittyvissä asioissa, vertaistukiprojektissa ja rauhanturvaajien omaisille järjestettävien tilaisuuksien järjestelyissä.

- ***Puolustusvoimat jatkaa toimia, joilla henkilöstön mahdollisuudet saada terveydenhuollon ammattilaisten apua ja tukea erityisesti operaation jälkeen varmistetaan***

Palveluksen jälkeistä kotiuttamiskoulutusta on kehitetty puolustusministeriön ohjaukskirjeen mukaisesti. Kotiuttamiskoulutus kuuluu pakollisena osana kriisinhallintapalvelukseen, ja yli 90 prosenttia kriisinhallintaoperaatioista palanneista on osallistunut viimeisiin koulutuksiin. Koulutuksessa pidetään luentoja operaatioiden mahdollisista vaikutuksista sopeutumiseen ja mahdollisiin psyykkisiin ongelmiin. Sen tärkein osa on asiantuntijoiden johdolla käytävät ryhmä- ja yksilökeskustelut, joissa käydään läpi operaatioiden tapahtumia ja mahdollisia stressiä tai posttraumaattisia oireita aiheuttaneita tapahtumia. Kotiuttamiskoulutuksen yhteydessä vastataan nimettömänä Maanpuolustuskorkeakoulun käyttäytymistieteiden laitoksen laatimaan kyselyyn, jolla selvitetään mahdollisia posttraumaattisia stressioireita ja masentuneisuutta. Vastaajilla on yksilöllinen numerokoodi, ja niiden numeroiden haltijoita, joilla kyselyn mukaan esiintyy tällaisia oireita, pyydetään ottamaan yhteyttä Porin Prikaatin kansainväliseen kuraattoriin, joka ohjaa yhteydenottajat jatkotoimiin. Yhteydenotto on vastaajille vapaaehtoista.

- ***Puolustusvoimat osallistuu eri hallinnonalojen, viranomaisten ja muiden kumppanien yhteistyöhön kriisinhallintahenkilöstön tuen kokonaisvaltaiseksi kehittämiseksi Kansallisen kriisinhallinnan veteraaniohjelman mukaisesti.***

Pääesikunnan ja Valtiokonttorin välinen sopimus kriisinhallintahenkilöstön ryhmätapaturmavakuutuksesta uudistettiin keväällä 2014. Uudistettu sopimus astui voimaan 5.5.2014.

Uudistetulla ryhmätapaturmavakuutuksella pyritään parantamaan erityisesti kriisinhallintahenkilöstön mahdollisuuksia saada psyykkistä tukea ja hoitoa. Uutena korvauksen piiriin kuuluvana haittana ovat tällaisen tuen ja hoidon kustannukset sekä näihin liittyvät kohtuulliset matkakustannukset. Lisäksi sotilaallisessa kriisinhallintatehtävässä tapahtuneesta vammautumisesta aiheutuvan pysyvän haitan tai kuolemantapauksen johdosta maksettavia korvauksia on tarkistettu.

Sotilastapaturmalainsäädännön kehittämistä tehdään yleisen tapaturmalainsäädännön kehittämisen yhteydessä. Työtä johtaa sosiaali- ja

terveysministeriö. Työ on kesken, ja tässä yhteydessä harkitaan myös erillisen, kriisinhallintatehtäviin liittyviä tapaturmia käsittelevän lain säätämistä. Osana lainsäädännön valmistelua Pääesikunnan ja Valtiokonttorin sopimus ryhmätapaturmavakuutuksesta on suunniteltu liitettäväksi tähän lakiin.

Edellä kuvattuja kehittämis- ja pilottihankkeita jatketaan kansallisen kriisinhallinnan veteraaniohjelman mukaisesti.

HALLITUKSEN STRATEGISEN TOIMEENPANOSUUNNITELMAN (VNPP 5.10.2011) MUKAISET KÄRKIHANKKEET

Kansallinen kyberturvallisuusstrategia (TK vastuutaho):

Tulostavoite: Puolustusvoimat osallistuu kansallisen kyberstrategian toimeenpanoon ja kehittämiseen toimeenpano-ohjelman mukaisesti. Puolustusvoimat analysoi mitä muuttuva kybermaailma edellyttää puolustusvoimilta tulevien viiden vuoden aikana ja ryhtyy toimiin varmistaakseen, että puolustusvoimilla on riittävät mahdollisuudet vastata kyberin asettamiin haasteisiin.

Tavoite on saavutettu (4).

Pääesikunta on osallistunut kansallisen kyberstrategian toimeenpanoon ja kehittämiseen toimeenpano-ohjelman mukaisesti. Pääesikunta on analysoinut, miten kyberturvallisuusstrategian linjauksia voitaisiin toteuttaa Puolustusvoimissa, millaisella aikataululla sekä millaisia resursseja se edellyttäisi.

Puolustusvoimallisen kyberpuolustuskyvyn pitkän aikavälin suorituskyvyn kehittämisen suunnittelu on käynnistetty. Toteutetut toimenpiteet:

- Kryptolaboratoriotoiminnallisuutta on suunniteltu ja toimintaa on käynnistetty osana Puolustusvoimien tutkimuslaitosta.
- Puolustusvoimat on järjestänyt kansallisen kyberpuolustusharjoituksen ja osallistunut suunnitelmien mukaisiin kansainvälisiin harjoituksiin.
- Puolustusvoimat on suunnitellut ja valmistellut Puolustusvoimien kyberosaston perustamisen 1.1.2015 osaksi Puolustusvoimien johtamisjärjestelmäkeskusta. Puolustusvoimallisen tilannekuva- ja valvontakyvyn suunnittelu on käynnistetty ja toteutusratkaisuja on evaluoitu.
- Puolustusvoimat on selvittänyt kybervalvonnan ja -tiedustelun toteuttamisvaihtoehdot. Puolustusvoimat on osallistunut Puolustusministerin asettamaan työryhmään, jonka tehtävä on selvittää kyberpuolustuksen edellyttämiä lainsäädännön muutostarpeita.
- Varusmiesten kyberkoulutuksen suunnittelu käynnistettiin.

Lapsi- ja nuorisopoliittinen ohjelma (OKM vastuuministeriö):

Tulostavoite: Puolustusvoimat osallistuu Lapsi- ja nuorisopoliittisen ohjelman toteuttamiseen sekä nuorten yhteiskuntatakuutyöryhmän työskentelyyn. Työryhmän tavoitteiden mukaisesti puolustusvoimat selvittää mahdollisuudet uudistaa varusmiesten lomakäytäntöjä

pääsykokeisiin ja työhaastatteluun osallistumista varten sekä järjestää kaikissa joukko-osastoissa vuosina 2014–2015 tiedotustilaisuuksia nuorisotakuusta.

Tavoite on saavutettu (4).

Lapsi- ja nuorisopoliittisen ohjelman Puolustusvoimia koskevien kohtien toteutumisesta on annettu lausunto Puolustusministeriölle. Pääesikunnan edustaja on osallistunut valtakunnallisen nuorisotakuutyöryhmän työskentelyyn varajäsenen roolissa. Varusmiesten lomakäytännöt pääsykokeisiin ja työhaastatteluihin liittyen tullaan huomioimaan normityössä. Tarve ohjeistuksen kehittämiseksi on ilmeinen. Nuorisotakuun tiedottaminen on huomioitu joukko-osastoissa. Tiedottamisen tukena ovat olleet Työ- ja elinkeinoministeriön ja Opetushallituksen nettimateriaalit.

Rakennepoliittinen ohjelma (VM vastuuministeriö):

Tulostavoite: Puolustusvoimat osallistuu Rakennepoliittisen ohjelman toimeenpanoon puolustusministeriön ohjauksen mukaisesti. Ohjelmassa hyödynnetään Vaikuttavuus- ja tuottavuusohjelmassa (VATU) ja Keskushallinnon uudistamisohjelmassa (KEHU) hyväksytyjä hankkeita.

Tavoite on saavutettu (4).

Hallituksen vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelmaan (VATU) kuuluvasta puolustusvoimauudistuksen kokonaisuudesta on raportoitu Puolustusministeriölle hankkeen tavoitteiden mukaisesti. Puolustusvoimille asetetut tavoitteet ovat:

- yleisen asevelvollisuuden vahvistaminen
- Puolustusvoimien kestävä rakenteellinen ratkaisu ja tehokkaat toimintatavat
- Puolustusvoimien henkilöstö- ja tehtävärakenteen sodan ajan vastaavuus
- pysyvät kustannussäästöt (tasapainoinen menotaso ja menorakenne)

Vaikka puolustusvoimauudistuksen rakenteelliset tavoitteet saavutetaan, niin sodan ajan joukkojen edellyttämät materiaali-investoinnit jäävät alle puolustusvoimien tehtävien edellyttämän vaatimustason. Puolustusvoimat on mitoitettu nyt toimintakyvyn kannalta minimitasolle, joka kyetään säilyttämään, mikäli tarvelaskelmien mukainen tasokorotus ja lisäresurssit materiaali-investointeihin pystytään kohdentamaan. Puolustusvoimauudistuksen aikana saadut lisävelvoitteet ja tapahtuneet kustannusten nousut ovat aiheuttaneet kasvaneita kustannus- ja menopaineita tuleville vuosille. Näin ollen Puolustusvoimat tarvitsee myös toimintamenorahoituksen tason noston niin, että toiminta saadaan säilytettyä vuoden 2015 tasolla ilman, että puolustusmateriaalihankintojen kehystasoon puututaan.

Muilta osin tavoitteet ovat toteutuneet suunnitellusti. Keskushallinnon uudistamisohjelmalla (KEHU) ei ole ollut vuoden 2014 aikana velvoitteita Puolustusvoimille.

Tavoitteiden saavuttamista arvioidaan valtion yhteisellä arviointiasteikolla 1 - 5. Arviointiasteikossa 1 = Tavoitteesta on luovuttu, 2 = Tavoite ei toteutunut, 3 = Tavoite on osittain toteutunut, 4 = Tavoite on saavutettu ja 5 = Tavoite on ylitetty.

1.2.2. Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

Puolustusministeriö ei ole asettanut siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuutta koskevia tulostavoitteita.

1.3. Toiminnallinen tehokkuus

1.3.1. Toiminnan tuottavuus

Toiminnalliset tulostavoitteet	Toteuma 2012	Toteuma 2013	Tavoite 2014	Toteuma 2014
<i>Tuottavuus</i>				
Koulutetut varusmiehet/varusmies- palvelukseen tulleet (%)	83	84	83	85
Pääesikunnan, puolustushaarojen ja sotilasläänien esikuntien henki- lötyövuosimäärä/puolustusvoimien henkilötyövuosimäärä (%)	11	11	11	13 ⁽¹⁾
Kouluttajien määrä / koulutusjouk- kue (lkm)	1,7	1,7	1,9	2,6
<i>Kannattavuus</i>				
Maksuperustelain mukaisen mak- sullisen toiminnan kustannus- vastaavuus-% on vähintään	102	106	105	89 ⁽²⁾

(1) Esikuntien henkilötyövuosimäärä kasvoi 138 HTV puolustusvoimien henkilötyövuosimäärän laskiessa 103 HTV. Esikuntien henkilötyövuosimäärän kasvu aiheutui Pääesikuntaan sijoitettujen 1.1.2015 perustettujen laitosten (PVPALVK, PVLOGL) runkohenkilöstön määrän kasvusta, Laivaston soittokunnan sijoittamisesta v. 2014 alkaen Merivoimien esikuntaan sekä Ilmaoperaatiokeskuksen perustamisesta Ilmavoimien esikuntaan.

(2) Kustannusten kohdentamiseen maksullisen toiminnan kuluiksi sisältyy epävarmuutta. Ei ole voitu varmistua siitä, että maksullisen toiminnan kulut eivät sisällä suoritteiden tuottamiseen kuulumattomia kuluja. Kustannusvastaavuuslaskelma on esitetty kohdassa 1.3.3.

1.3.2. Toiminnan taloudellisuus

Taloudellisuus	Toteuma 2012	Toteuma 2013	Tavoite 2014	Toteuma 2014
Varusmiespäivän hinta (euroa)	49	46	53	50
Reserviläispäivän hinta (euroa)	238	235	238	224
HN lentotunnin hinta (euroa)	8 834	8 431	9 000	8 348
NH-90 lentotunnin hinta (euroa)	3 800	6 257	6 000	7 956
Taistelualus IA valmiusvuorokau- den hinta (euroa)	9 691	7 565	9 900	7 933

Lentotuntien hinnat on määritetty kustannusperusteisesti, ja muut hinnat on määritetty kassamenoperusteisesti. Lentotuntien hinnat vuodelta 2013 tarkennettu laskelman mukaisesti.

Alla on esitetty tulosaluekohtainen kustannustieto. Tulosaluekohtainen kustannustieto on muodostettu vyöryttämällä tukitoimintojen kustannukset sekä pääomakustannukset tulosalueille. Tukitoimintojen kustannuksiin sisältyy mm. yleishallinnon, kuljettamisen sekä kiinteistöhallinnon kustannukset.

Pääesikunta ja alaiset laitokset sekä MPKK	2011 (1 000 euroa)	2012 (1 000 euroa)	2013 (1 000 euroa)	2014 (1 000 euroa)
Strateginen ja operatiivinen suunnittelu sekä johtaminen	66 989	32 435	34 035	35 513
Tutkimustoiminta ja kehittäminen	38 078	56 178	44 193	51 063
Asevelvollisten ylläpito ja koulutus	98 488	104 970	86 931	78 914
Palkatun henkilöstön koulutus	35 983	50 526	48 044	34 595
Materiaalinen valmius	81 663	116 646	63 229	79 236
Maanpuolustustahto ja yhteiskuntasuhteet	13 294	13 706	9 905	8 168
Tilannekuva	135 319	149 570	113 344	119 335
Kansainvälinen yhttyö ja kriisinhallinta	16 645	26 896	27 404	27 513
Yhteensä	486 457	550 926	427 085	434 337
Merivoimat				
Strateginen ja operatiivinen suunnittelu sekä johtaminen	9 856	9 226	9 313	9 620
Tutkimustoiminta ja kehittäminen	4 925	5 705	4 962	4 092
Asevelvollisten ylläpito ja koulutus	45 684	46 171	45 865	45 925
Palkatun henkilöstön koulutus	8 766	10 209	10 860	11 515
Materiaalinen valmius	84 783	47 092	61 560	82 994
Maanpuolustustahto ja yhteiskuntasuhteet	2 568	2 615	2 825	4 015
Tilannekuva	17 888	18 076	20 227	21 581
Kansainvälinen yhttyö ja kriisinhallinta	18 542	2 828	5 586	6 188
Yhteensä	193 012	141 921	161 198	185 930
Ilmavoimat				
Strateginen ja operatiivinen suunnittelu sekä johtaminen	10 904	10 872	12 003	12 544
Tutkimustoiminta ja kehittäminen	7 825	2 702	2 914	2 073
Asevelvollisten ylläpito ja koulutus	31 295	30 886	28 778	26 800
Palkatun henkilöstön koulutus	25 542	26 223	27 195	27 788
Materiaalinen valmius	543 970	579 721	573 798	394 536
Maanpuolustustahto ja yhteiskuntasuhteet	4 332	4 579	5 075	5 648
Tilannekuva	53 101	54 105	57 150	56 709
Kansainvälinen yhttyö ja kriisinhallinta	1 152	1 491	3 647	2 570
Yhteensä	678 122	710 577	710 559	528 688
Maavoimat				
Strateginen ja operatiivinen suunnittelu sekä johtaminen	35 448	36 246	35 366	32 221
Tutkimustoiminta ja kehittäminen	13 829	15 862	21 264	10 180
Asevelvollisten ylläpito ja koulutus	372 219	401 181	350 110	309 748
Palkatun henkilöstön koulutus	42 867	44 833	51 331	48 388
Materiaalinen valmius	514 423	363 674	287 051	404 501
Maanpuolustustahto ja yhteiskuntasuhteet	22 941	26 840	25 224	19 101
Tilannekuva	57 455	56 549	44 734	103 071
Kansainvälinen yhttyö ja kriisinhallinta	65 309	76 502	82 054	86 565
Yhteensä	1 124 490	1 021 687	897 134	1 013 775
Puolustusvoimat yhteensä	2 482 081	2 425 112	2 195 976	2 162 730

1.3.3. Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

KUSTANNUSVASTAAVUUSLASKELMA MAKSUPERUSTELAIN MUKAISISTA SUORITTEISTA (1 MILJ. EUROA)

	2014 (toteuma)	2014 (tavoite)	2013 (toteuma)	2012 (toteuma)
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
- maksullisen toiminnan myyntituotot	1,1	4,8	2,9	2,7
- maksullisen toiminnan muut tuotot	12,4	11,6	13,9	12,9
Tuotot yhteensä	13,5	16,4	16,7	15,5
KOKONAISKUSTANNUKSET				
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset				
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	0,3	0,2	0,2	0,2
- henkilöstökustannukset	0,3	0,6	0,6	0,7
- vuokrat	8,2	9,8	7,8	7,2
- palvelujen ostot	4,7	3,0	5,4	5,2
- muut erilliskustannukset	0,1	0,0	0,1	0,1
Erilliskustannukset yhteensä	13,6	13,7	14,1	13,5
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-0,1	2,7	2,7	2,1
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista				
- tukitoimintojen kustannukset	0,7	0,8	0,8	0,8
- poistot	0,2	0,3	0,3	0,3
- korot	0,1	0,1	0,1	0,1
- muut yhteiskustannukset	0,4	0,5	0,5	0,5
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	1,7	1,9	1,7	1,6
Kokonaiskustannukset yhteensä	15,2	15,6	15,8	15,1
KUSTANNUSVASTAAVUUS	-1,7	0,8	1,0	0,5
(tuotot-kustannukset)				
Kustannusvastaavuus-%	89 %	105 %	106 %	103 %

Puolustusvoimien maksullinen toiminta perustuu puolustusvoimien omiin toiminnallisiin tarpeisiin, joita ovat puolustusvoimien koulutuksellinen tai tutkimuksellinen etu, kapasiteetin vajaakäyttö, vapaaehtoisen maanpuolustustyön tukeminen sekä maanpuolustus

**KUSTANNUSVASTAAVUUSLASKELMA MAKSUPERUSTELAIN MUKAISISTA
MUISTA SUORITTEISTA HINTATUETTujen SUORITTEIDEN OSALTA
(1 000 EUROA)**

	2014 (toteuma)	2014 (tavoite)	2013 (toteuma)	2012 (toteuma)
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
- maksullisen toiminnan myyntituotot	0	0	0	0
- maksullisen toiminnan muut tuotot	0	0	0	0
Tuotot yhteensä	0	0	0	0
KOKONAISKUSTANNUKSET				
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset				
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0	1
- henkilöstökustannukset	0	6	6	34
- vuokrat	0	0	0	5
- palvelujen ostot	223	252	107	92
- muut erilliskustannukset	0	0	0	96
Erilliskustannukset yhteensä	223	258	113	228
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-223	-258	-113	-228
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista				
- tukitoimintojen kustannukset	0	0	0	0
- poistot	0	0	0	0
- korot	0	0	0	0
- muut yhteiskustannukset	0	0	0	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	0	0	0	0
Kokonaiskustannukset yhteensä	223	258	113	228
KUSTANNUSVASTAAVUUS	-223	-258	-113	-228
(tuotot-kustannukset)				
Kustannusvastaavuus-%	0 %	0 %	0 %	0 %
- myönnetty	258	258	264	272
- siirtynyt	35		64	20
- käytetty	223		113	228
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	6 %	6 %	13 %	6 %

Maksuperustelain mukainen hintatuki on osoitettu sotainvalideille ja sotaveteraaneille, maanpuolustustyölle sekä merkittävälle urheilutapahtumille. Pääosa hintatuesta käytettiin painatuspalveluiden ostamiseen edellä mainituille kohderyhmille.

1.3.4. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Puolustusvoimilla ei ole yhteisrahoitteista toimintaa.

1.4. Tuotokset ja laadunhallinta

1.4.1. Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Tuotokset	Toteuma 2012	Toteuma 2013	Tavoite 2014	Toteuma 2014
Varusmiesten sotaharjoitusperusteiset maastovuorokaudet (lkm)	25	26	25	26
Kertausharjoituksissa koulutetut reserviläiset (lkm)	4 321	4 863	6 000	5 818
Kertausharjoituksissa koulutetut reserviläiset / SA -joukkoihin sijoitetut (%)	1,2	1,4	1,7	1,6
HN lentotunnit (lkm)	8 071	7 919	8 000	7 998
NH-90 lentotunnit (lkm)	1 414	1 323	1 850	1 271
Taistelualus IA valmiusvuorokaudet (lkm)	1 003	1 161	1 300	1 158

Varusmieskoulutuksessa saavutettiin asetettu 25 sotaharjoitusperusteisen maastovuorokauden taso, toteuman ollessa 26. Toteuma on kuitenkin liian alhainen joukkojen suorituskyvyn rakentamisen vaatimusten sekä varusmieskoulutusta ohjaavien normien koulutustasovaatimusten edellyttämään tasoon verrattuna.

Joukkojen suorituskykyä on kehitetty suunnitelmien mukaisesti ja koulutuksessa on saavutettu asetetut tavoitteet. Kertausharjoitusten toteuma jäi 3 % tavoitteesta. Poistuma kertausharjoituksissa pieneni edellisestä vuodesta 0,8 prosenttiyksiköllä.

Hornet-lentotunnit toteutuivat suunnitellulla tasolla.

NH-90 -helikopterien osalta lentotuntitavoitetta ei saavutettu vuonna 2014. Keskeisiä poikkeaman syitä olivat varaosien saatavuus sekä huollot, jotka vaikuttivat kaluston käytettävyyteen.

Taistelualus IA -valmiusvuorokausien toteuma jäi tavoitteesta, koska uusien suorituskykyjen käyttöönotto viivästyi Katanpää- ja Rauma- luokan aluksien osalta.

1.4.2. Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Toisen lakisääteisen tehtävänsä kautta puolustusvoimat palvelee yhteiskuntaa kaikkina aikoina. Vuonna 2014 puolustusvoimat on tukenut muita viranomaisia antamalla virka-apua ja toteuttamalla muita virka-apuun rinnasteisia tukitehtäviä. Virka-aputehtäviä toteutettiin 577 kertaa (561 kertaa v.2013 ja 470 kertaa v.2012). Puolustushaarojen tehtävistä pääosa (79,9%) oli erilaisten räjähteiden raivaamistehtäviä. Puolustusvoimat on ylläpitänyt kansallista öljyntorjuntavalmiutta yhteistoiminnassa Suomen ympäristökeskuksen kanssa. Suomen aluevesillä ei vuoden 2014 aikana ollut Suomen ympäristökeskuksen johtamia öljyntorjuntatehtäviä, joihin olisi tarvittu Merivoimien öljyntorjunta-aluksia. Helikopterien virka-apu- ja pelastuspalvelupäivystystä NH90 - kalustolla jatkettiin vuoden 2014 aikana. Helikopterien virka-apua muille viranomaisille NH90 - kalustolla toteutui yhteensä 24 kertaa. Puolustusvoimat kykeni toteuttamaan kaikki Puolustusvoimille osoitetut ja voimassa olevien säädösten mukaiset tukipyynnöt.

Varusmiesten loppukyselyllä hankitaan tietoa kotiutuvan saapumiserän subjektiivisista käsityksistä varusmieskoulutuksen toimeenpanosta puolustusvoimien koulutusta antavissa hallintoyksiköissä. Varusmies vastaa loppukyselyyn oman subjektiivisen mielikuvansa ja sen hetkisen tunnepohjansa perusteella. Loppukyselyn tuloksia vertaamalla voidaan seurata koulutuskulttuurin kehittymistä ja koulutusjärjestelyjen mielekkyyttä sekä tehokkuutta varusmiespalveluksen aikana varusmiehen näkökulmasta. Loppukyselyssä annettu palaute ei kuvaa joukkotuotantoujoukkojen koulutustasoa tai suorituskyykyä sodassa.

Puolustusvoimien toimintasuunnitelmassa määritetyt puolustushaarojen tavoitteet loppukyselyyn liittyen saavutettiin puolustusvoimien keskiarvona kaikilta osin. Tulokset ovat aikasarjan parhaat. Varusmiesten loppukyselyn tuloksissa on ollut jatkuva myönteinen trendi viime vuosien aikana. Varusmieskyselyn tunnuslukujen perusteella ei voida tehdä merkittäviä johtopäätöksiä puolustusvoimien sopeuttamistoimenpiteiden vaikutuksista tuotettavien joukkojen suoritustasoon. Sotaharjoitusperusteiden maastovuorokausien määrä vaikuttaa järjestettävien harjoitusten määrään ja rakenteeseen. Toistojen vähentyessä ei varusmiespalveluksen aikana päästä riittävälle osaamistasolle. Yhtymäharjoitusten (vast.) vähentyessä yksiköiden toiminta suuremman joukon osana jää niin ikään riittämättömäksi. Kertausharjoitusten väheneminen vaikuttaa, ettei reserviläiskoulutuksella voida palauttaa harjoittelun vähyydestä johtuvaa osaamistason nopeaa laskua.

Arvio kertausharjoituksissa koulutettujen joukkojen koulutuksellisesta laadusta on säilynyt hyvällä tasolla, kuten kahtena edellisenäkin vuonna.

Valtakunnallisten maanpuolustuskurssien toiminta toteutui suunnitellusti. Maanpuolustuskurssit toteutti neljä valtakunnallista maanpuolustuskurssia, kaksi erikoiskurssia, kaksi jatkokurssia ja kaksi täydennyskurssia. Kurssitoimintaan osallistui vuoden aikana 595 henkilöä, yhteensä 3593 kurssipäivää. Pääkurssien palautekeskiarvo oli erittäin hyvällä tasolla (4,76 asteikolla 1-5).

1.5. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Puolustusvoimien henkilöstön määrän ja laadun kehittämistä jatkettiin vuoden 2014 aikana tehtävien, tavoitteiden ja resurssien mukaisesti puolustusvoimien uudistamisen edellyttämällä tavalla. Puolustusvoimauudistuksen suunnittelun perustana on ollut puolustusvoimien sodan ajan joukkojen henkilöstötarve. Puolustusvoimissa tulee vuonna 2015 olemaan noin 12 000 tehtävää, joista sotilastehtäviä on noin 8000 ja siviilitehtäviä noin 4000.

Vuoden 2014 henkilöstösuunnittelussa on korostunut puolustusvoimauudistuksen toimeenpanon valmisteluun liittyvät henkilöstörakenteen ja hallintoyksiköiden tehtäväkoonpanojen edellyttämä henkilöstösuunnittelu sekä henkilöstön tukeminen muutoksessa.

Puolustusvoimauudistuksen alkaessa muutoksen kohteena oleviksi määriteltiin noin 900 henkilöä. Vuodesta 2013 alkaen irtisanomisuhan alaisia on sijoitettu puolustusvoimien 2015 kokoonpanoon, myönnetty irtisanoutumiskorvauksia ja valmisteltu ylivahvuuspäätöksiä yhdessä muiden tukitoimenpiteiden lisäksi.

Vuoden 2014 alussa irtisanomisuhan alaisia oli 358 henkilöä. Vuoden 2014 kuluessa irtisanomisuhan alaisia sijoitettiin noin 80 puolustusvoimien 2015 kokoonpanoon. Toisen työnantajan palvelukseen puolustusvoimien palkkarahoilla siirtyi 23 ja toiseen valtionhallinnon tehtävään virkasiirtona sijoittui 29 henkilöä. Samaan aikaan on jatkettu irtisanoutumiskorvausten myöntämisiä ja tehty ylivahvuuspäätöksiä. Vuoden 2014 lopuksi irtisanomisuhanalaisia oli 19 henkilöä, uudelleensijoittamisvelvoitteen piirissä oli 14 henkilöä ja 83 henkilön osalta palvelussuhde päättyi irtisanomisen johdosta vuoden 2014 loppuun mennessä.

Henkilöstömäärä on vähentynyt suunnitellusti kohti puolustusvoimauudistuksen tavoitetilaa. Puolustusvoimien henkilöstömäärä oli vuoden 2014 lopussa 13 513. Puolustusvoimien toimintamenoilla palkatun henkilöstön henkilötyövuosia kertyi vuonna 2014 yhteensä 13 482 henkilötyövuotta.

Puolustusvoimien henkilöstöstä oli sotilashenkilöstöä 61 % ja siviilihenkilöstöä 39 %. Henkilöstöstä oli miehiä 80,75 % ja naisia 19,25 %. Puolustusvoimien henkilöstön keski-ikä oli 42,0 vuotta. Yli 45-vuotiaiden osuus oli 45,4 %.

Työilmapiirikysely toteutettiin elo-syyskuussa ja siihen vastasi noin 75 % henkilöstöstä. Syksyn 2014 kyselyn tuloksista on nähtävissä, että puolustusvoimien vahvuudet, pienryhmien vahva me-henki ja tyytyväisyys omiin työtehtäviin kantavat uudistuksen keskelläkin. Myös uudistusten ja muutosten viestinnässä onnistuttiin hyvin.

Sairauspoissaolojen määrä henkilötyövuosiin suhteutettuna laski edellisiin vuosiin verrattuna. Niitä oli 7,5 työpäivää henkilötyövuotta kohden.

Tunnusluku	2012	2013	2014
Henkilöstömäärä ja muutos % ¹⁾	14 046 (-7,3 %)	13 728 (-2,3%)	13 513 (-1,6 %)
Henkilötyövuodet ²⁾	13 845 (Lisäksi työllisyysvaroin palkattujen htv:t 21 ja muut lisäksi 36.)	13 585 (Lisäksi työllisyysvaroin palkattujen htv:t 28 ja muut lisäksi 9.)	13 482 (Lisäksi työllisyysvaroin palkattujen htv:t 24 ja muut lisäksi 5.)
Keski-ikä	41,5	41,7	42,0
Ikäjakautuma			ks. kuvio 1
Koulutustaso ³⁾	-	-	-
Vakinaiset, määräaikaiset, lkm ja % ⁴⁾	Vakinaiset 12 225 (87%) Määräaikaiset 1821 (13%) Miehet: 9769 (86,5%) ja 1519 (13,5%) Naiset: 2456 (89,1%) ja 302 (10,9%)	Vakinaiset 11 820 (86,1%) Määräaikaiset 1908 (13,9%) Miehet: 9539 (86,4%) ja 1507 (13,6%) Naiset: 2281 (85%) ja 401 (15%)	Vakinaiset 11 534 (85,4%) Määräaikaiset 1979 (14,6%) Miehet: 9343 (85,6%) ja 1568 (14,4%) Naiset: 2190 (84,2%) ja 411 (15,8%)
Työtyytyväisyysindeksi ⁵⁾	4,2	4,2	4,2
Vaihtuvuus (ulkoinen vaihtuvuus) ⁶⁾	8,9 %	11,2 %	18,4 %
Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen %	0,1 %	0,2 %	0,1 %
Sairauspoissaolot, pv/htv	8,4	8,4	7,5

(1) Henkilöstömäärä sisältää palkatun henkilöstön, joka on toiminut kotimaan tehtävissä tai ulkomailla muissa kuin kriisinhallintatehtävissä ja joille on joulukuun aikana maksettu palkkaa. Henkilöstömäärä sisältää siis myös sopimussotilaat, työllisyysvaroin palkatut ja muut määräaikaiset.

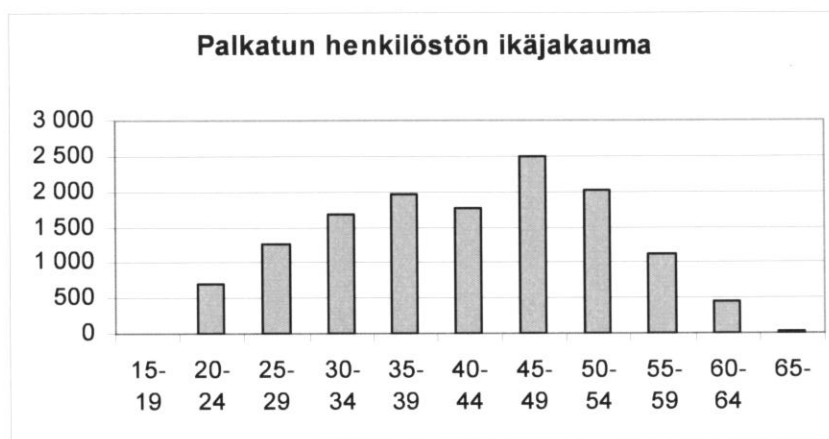
(2) Henkilötyövuodet sisältävät toimintamenoista maksetut henkilötyövuodet, ml. sopimussotilaat. Suluissa on lisäksi mainittu työllisyysvaroin palkatut, julkisen hallinnon verkkoturvallisuuden edistämisen, lahjoitusvaroin palkattujen ja Millog Oy:n suoja-aikana eläköityvien henkilötyövuodet.

(3) Koulutustietoja ei ole tallennettu koko henkilöstölle järjestelmään, joten ne eivät ole raportoitavissa vuosilta 2012 - 2014.

(4) Kaikki määräaikaisissa viroissa tai tehtävissä toimivat (ml. henkilöt, joilla on taustavirke tai -tehtävä ja tukityöllistetyt).

(5) Työilmapiirikysely on toteutettu koko puolustusvoimissa 2012 - 2014. Työtyytyväisyysindeksi koostuu me-hengestä (indeksi 1-5).

(6) Tulovaihtuvuutta ei saatavilla. Vuodesta 2012 alkaen ulkoinen vaihtuvuus sisältää myös sopimussotilaiden, työllisyysvaroin palkattujen ja harjoittelijoiden tiedot.

Kuvio 1. Ikäjakauma

1.6. Tilinpäätösanalyysi

1.6.1. Rahoituksen rakenne

Puolustusvoimien keräämillä toiminnan tuotoilla (41,5 milj. euroa) katettiin 1,6 % toiminnan kuluista (2 536,6 milj. euroa) vuonna 2014. Toiminnan tuotot jakautuivat seuraaviin tuottoluokkiin: 1) maksullisen toiminnan tuotot 1,8 milj. euroa, 2) vuokrat ja käyttökorvaukset 23,0 milj. euroa, 3) muut toiminnan tuotot 16,8 milj. euroa. Puolustusvoimiin kertyvät tulot kattavat kaikesta tuloa tuottavasta toiminnasta aiheutuvat kustannukset hyvin pienellä voittomarginaalilla.

Puolustusvoimien sotilaallisen maanpuolustuksen talousarviorahoitus on vuonna 2014 koostunut "Puolustusvoimien toimintamenot" -momentista (mom. 27.10.01) ja puolustusmateriaalihankintamomenteista (mom. 27.10.18 ja 27.10.19). Puolustusvoimien sotilaallisen kriisinhallinnan talousarviorahoitus on vuonna 2014 koostunut ulkoasiainministeriön pääluokan "Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot" -momentista (mom. 24.10.20) ja puolustusministeriön pääluokan "Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot" -momentista (mom. 27.30.20).

1.6.2. Talousarvion toteutuminen

Tuloarviotilit

Talousarvioesityksessä tuloarviotilille 12.27.20 "Tulot irtaimen omaisuuden myynnistä ja rojaltimaksuista" arvioitiin kertyvän tuloa 18 000 euroa, joka oli myös vuoden 2014 tilinpäätöksen toteuma. Vuoden 2014 talousarviossa tuloarviotilille 12.27.99 "Puolustusministeriön hallinnonalan muut tulot" arvioitiin kertyvän tuloa koko hallinnonalalla 4 200 000 euroa, josta puolustusvoimien kirjanpitoyksikön (251) tuloarvio-osuudeksi muodostui 4 094 000 euroa. Kolmannessa lisätalousarviossa tuloarviotilille arvioitiin tuloja kertyvän hallinnonalalla 5 200 000 euroa, josta puolustusvoimien osuus oli 4 700 000 euroa. Tilinpäätöksessä momentille kertyi puolustusvoimien tuloja 4 522 062 euroa.

Menoarviotilit

Varsinaisen talousarvion mukaisesti ulkoasiainministeriö osoitti puolustusvoimille momentin 24.10.20 "Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot" määrärahaa 55,9 milj. euroa niin, että momentin määräraha jakautui kahdelletoista eri käyttökohteelle momentin alajaottelujen mukaisesti. Ensimmäisessä lisätalousarviossa määrärahaa myönnettiin lisää 2,8 milj. euroa sekä muutettiin momentin alajaottelujen keskinäisiä määrärahasuhteita. Lisäksi Ulkoasiainministeriö siirsi 24.11.2014 päätöksellään puolustusvoimille momentin 24.10.20 määrärahaa 60 000 euroa. Myös kolmannessa lisätalousarviossa momentin alajaottelujen keskinäisiä määrärahasuhteita muutettiin. Momentin 24.10.20 vuoden 2014 tilinpäätöstoteuma oli 54,2 milj. euroa.

Sisäministeriö siirsi puolustusvoimille 2,0 milj. euroa määrärahaa vuoden 2014 talousarvion momentilta 26.01.20 "Tietohallinnon yhteiset menot". Kolmannessa lisätalousarviossa momentille myönnettiin määrärahan lisäystä 1,0 milj. euroa. Momentin 26.01.20 tilinpäätöstoteuma oli 3,0 milj. euroa.

Puolustusministeriö osoitti puolustusvoimille varsinaisen talousarvion mukaisesti momentin 27.01.01 "Puolustusministeriön toimintamenot" määrärahaa 0,4 milj. euroa. Momentin 27.01.01 vuoden 2014 tilinpäätöstoteuma oli 0,14 milj. euroa ja vuodelle 2015 siirtyvä erä oli 0,26 milj. euroa.

Puolustusministeriö osoitti puolustusvoimille varsinaisen talousarvion mukaisesti momentin 27.01.21 ”Puolustusministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha” määrärahaa 1,5 milj. euroa. Momentin 27.01.21 määrärahaa siirtyi edelliseltä tilikaudelta 0,2 milj. euroa. Momentin 27.01.21 vuoden 2014 tilinpäätöstoteuma oli 1,7 milj. euroa.

Puolustusministeriö osoitti talousarvion toimeenpanoasiakirjassa puolustusvoimille varsinaisen talousarvion mukaisesti momentin 27.01.29 ”Puolustusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot” määrärahaa 308,9 milj. euroa. Momentin 27.01.29 vuoden 2014 tilinpäätöstoteuma oli 266,7 milj. euroa.

Vuoden 2014 varsinaisessa talousarviossa myönnettiin momentille 27.10.01 ”Puolustusvoimien toimintamenot” nettobudjetoitua määrärahaa 1 857,4 milj. euroa. Momentille myönnettiin määrärahan lisäystä ensimmäisessä lisätalousarviossa 0,3 milj. euroa, jolloin puolustusvoimilla oli kyseistä määrärahaa 1 857,7 milj. euroa. Kolmannessa lisätalousarviossa puolustusvoimille myönnettiin lisää määrärahaa 5,5 milj. euroa, jolloin puolustusvoimilla oli kyseistä määrärahaa 1 863,2 milj. euroa. Momentin siirtynyt erä vuodelta 2013 oli 122,9 milj. euroa, jolloin vuonna 2014 puolustusvoimilla käytettävissä oleva määräraha oli yhteensä 1 986,1 milj. euroa. Momentin tilinpäätöstoteuma oli 1 857,5 milj. euroa ja vuodelle 2015 siirtyvä erä oli 127,1 milj. euroa eli kuusi prosenttia käytettävissä olevista määrärahoista. Momentin 27.10.01 vuodelta 2013 siirtyneitä määrärahoja peruutettiin yhteensä noin 1,5 milj. euroa.

Vuoden 2014 varsinaisessa talousarviossa myönnettiin momentille 27.10.18. ”Puolustusmateriaalihankinnat” määrärahaa noin 470,4 milj. euroa. Ensimmäisessä lisätalousarviossa momentilta vähennettiin määrärahaa 7,8 milj. euroa. Kolmannessa lisätalousarviossa määrärahaa vähennettiin määrärahaa 35,0 milj. euroa, jolloin kuluva vuoden määrärahaa oli puolustusvoimilla yhteensä noin 427,6 milj. euroa. Momentin siirtyvä erä oli 359,2 milj. euroa, jolloin vuonna 2014 käytettävissä oleva määräraha oli yhteensä 786,8 milj. euroa. Määrärahojen käyttö oli 433,3 milj. euroa, ja vuodelle 2015 siirtyvä erä oli 333,9 milj. euroa, eli 42 prosenttia käytettävissä olevista määrärahoista. Momentin 27.10.18 vuosilta 2012 ja 2013 siirtyneitä määrärahoja peruutettiin yhteensä noin 19,6 milj. euroa.

Vuoden 2014 varsinaisessa talousarviossa ei myönnetty momentille 27.10.19 ”Hawk Mk 66 -koneiden hankinta” määrärahaa. Momentin siirtyvä erä ja näin ollen vuonna 2014 käytettävissä oleva määräraha oli 0,07 milj. euroa. Määrärahojen käyttö oli 0,07 milj. euroa. Vuodelle 2015 ei siirtynyt määrärahaa.

Momentille 27.30.20 ”Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot” myönnettiin 60,1 milj. euroa määrärahaa vuoden 2014 varsinaisessa talousarviossa. Momentilta vähennettiin määrärahaa 2,8 milj. euroa ensimmäisessä lisätalousarviossa, jolloin puolustusvoimilla oli kyseistä määrärahaa 57,3 milj. euroa. Tässä yhteydessä momentille lisättiin kaksi uutta käyttösuunnitelmakohtaa ja muutettiin momentin alajaottelujen keskinäisiä määrärahasuhteita. Momentin siirtyvä erä vuodelta 2013 oli 39,9 milj. euroa, jolloin vuonna 2014 käytettävissä oleva määräraha oli yhteensä 97,1 milj. euroa. Määrärahojen käyttö oli 47,1 milj. euroa, ja vuodelle 2014 siirtyvä erä oli 50,0 milj. euroa, eli 51 prosenttia käytettävissä olevista määrärahoista.

1.6.3. Tuotto- ja kululaskelma

Toiminnan tuotot

Puolustusvoimat -kirjanpitoyksikkö keräsi toiminnallaan tuottoja 41,5 milj. euroa vuonna 2014, joka on noin 2,2 milj. euroa vähemmän kuin vuoden 2013 toiminnan tuotot.

Maksullisen toiminnan tuotot vähenivät noin 1,6 milj. eurolla. Väheneminen aiheutuu pääosin ilmavoimien suorittaman Huoltovarmuuskeskuksen varaston hoitoon liittyvän toiminnan kirjauskäytännön tarkennuksesta. Perityt vuokrat ja käyttökorvaukset vähenivät edellisestä vuodesta noin 1,1 milj. euroa eli noin 4,5 % aiheutuen pääasiassa palvelussuhdeasuntoihin, tiloihin ja kalustoon liittyvien vuokratuottojen vähentymisestä puolustusvoimauudistuksen toimeenpanon yhteydessä.

Muut toiminnan tuotot kasvoivat edellisestä vuodesta noin 0,5 milj. euroa. Merkittävimmät tekijät muutoksen takana ovat edellisvuodesta kasvaneet muiden yhteistoiminnan kustannusten korvaukset, jotka pääosin koostuvat YK:n suorittamista korvauksista, sekä pienentyneet irtaimen omaisuuden myynnin tulot. YK:n suorittamien korvausten kohdentuminen vuosittain vaihtelee merkittävästi.

Toiminnan kulut

Toiminnan kulujen suurimmat ryhmät muodostuivat henkilöstökuluista, joiden määrä vuonna 2014 oli 949,2 milj. euroa (37,4 % toiminnan kuluista), ja palvelujen ostoista 636,2 milj. euroa (25,1 % toiminnan kuluista) sekä muista kuluista 406,3 milj. euroa (16,0 % toiminnan kuluista).

Henkilöstökulujen määrä kasvoi edellisestä vuodesta 19,3 milj. euroa eli 2,1 %. Edelliseen vuoteen verrattuna virkasuhdepalkat kasvoivat noin 13,9 milj. eurolla eli noin 2,2 %:lla. Virkasuhdepalkkojen kasvuun keskeisesti vaikutti varsinaisten palkkojen kasvu 14,8 milj. eurolla, joka valtion virka- ja työehtosopimukseen perustuvien sopimuskorotusten lisäksi pääosin aiheutuu puolustusvoimauudistuksen toimeenpanosta johtuen edellisvuotta suuremmista maksetuista lomarahastoista ja vuosilomakorvauksista. Virkasuhdepalkkojen kasvuun alentavasti vaikutti virkasuhteisten työaika- ja suoriteperusteisten korvausten väheneminen edellisestä vuodesta noin 0,9 milj. eurolla. Työaika- ja suoriteperusteisten korvausten laskuun vaikutti laskevasti maksujaksojen lukumäärän väheneminen ja nousevasti sotaharjoitusvuorokausien lisääntyminen.

Työsuhdepalkat laskivat edellisestä vuodesta 2,1 milj. euroa eli 6,5 % kohdistuen pääosin työsuhteisten varsinaisiin palkkoihin.

Muut palkat ja palkkiot nousivat noin 3,6 milj. euroa eli 6,1 % edellisestä vuodesta. Keskeisin selittävä tekijä oli muihin palkkoihin ja palkkioihin kuuluvien kriisinhallintahenkilöstön päivärahojen kasvu noin 2,4 milj. eurolla aiheutuen pääosin Libanonin kriisinhallintaoperaatioon johtovastuusta marraskuusta 2013 lukien. Lisäksi nousua selittävät osaltaan puolustusvoimauudistuksen toimeenpanosta aiheutuen muuttorahojen noin 0,5 milj. euron (43 %) kasvu sekä kertausharjoitusvuorokausien määrän noususta aiheutunut reserviläispalkkojen nousu. Varusmiesten päivärahat laskivat edellisestä vuodesta noin 0,7 milj. euroa, jota selittää koulutettujen varusmiesten määrän lasku. Varsinaisten palkkojen eläkemaksut nousivat noin 6,2 milj. eurolla. Eläkemaksujen palautukset ja lisätilitykset lisääntyivät 6,8 milj. eurolla, jota keskeisesti selittää laajennetun

materiaalin kunnossapidon lisäeläkevakuutusmaksu 8,4 milj. euroa.

Lomapalkkavelan ja lomapalkkojen henkilösivukuluvelan nostavia muutuskirjauksia tehtiin noin 10,8 milj. eurolla vähemmän kuin edellisenä vuonna. Kyseisiä kirjauksia tehtiin lomapalkkavelkaa nostavasti 4,8 milj. eurolla vuonna 2014 ja 15,5 milj. eurolla vuonna 2013.

Palveluiden ostot ovat lisääntyneet vuoteen 2013 verrattuna yhteensä noin 38,3 milj. euroa eli 6,4 %. Palvelujen ostojen kasvua selittää keskeisesti maanpuolustuskaluston korjaus- ja kunnossapitopalvelujen nousu edellisestä vuodesta noin 14,8 milj. euroa kohdistuen pääosin Maavoimien materiaalilaitokseen ja merivoimien alusten kunnostukseen. Lisäksi kasvua selittäviä keskeisiä tekijöitä ovat pääosin logistiikka-alan puolustusvoimauudistuksen toimenpiteisiin sekä kriisinhallintaan kohdistuva muiden ulkopuolisten palvelujen, johtamisjärjestelmäalan kehittämisohjelmaan kohdentuvien tietotekniikka-alan asiantuntija- ja tutkimuspalvelujen sekä ohjelmistojen päivitys- ja ylläpitomaksujen nousu. Palvelujen ostoihin vähentävästi vaikuttivat keskeisesti muiden asiantuntija- ja tutkimuspalvelujen pieneneminen edellisestä vuodesta noin 3,8 milj. eurolla.

Muiden kulujen määrä pieneni edellisestä vuodesta 183,5 milj. euroa eli 31,1 %. Pienenemistä selittää pääosin noin 185,0 milj. euroa vuodesta 2013 vähentyneet maanpuolustuskaluston hankinnat, jotka pääosin kohdistuivat ohjuksiin ja ohjusjärjestelmiin. Maanpuolustuskaluston hankintoihin vaikuttavat ratkaisevasti hankinta- ja maksuaikataulut.

Aineita, tarvikkeita ja tavaroita koskevien kulujen määrä yhteensä nousi edellisestä vuodesta 23,1 milj. euroa eli 8,0 %, kun otetaan huomioon vaihto-omaisuusvaraston muutuskirjaukset. Niitä tehtiin vaihto-omaisuusvarastoa kasvattavasti 4,2 milj. eurolla, kun edellisenä vuonna vastaavia muutuskirjauksia tehtiin 6,6 milj. eurolla. Ostot tilikauden aikana kasvoivat noin 20,7 milj. euroa eli 7,0 %, jota selittää pääosin vuodelle 2014 kohdistuneet ilmavoimien kehittämisohjelmiin liittyvät materiaalin hankinnat. Ostoihin tilikauden aikana kasvattavasti ovat vaikuttaneet Maavoimien materiaalilaitoksen vaatetusmateriaalihankintojen ja kehittämisohjelmiin liittyneet aine- ja tarvikehankintojen lisääntyneet kulut noin 5,5 milj. eurolla. Kasvattavasti ostoihin tilikauden aikana ovat vaikuttaneet myös PVHALTU-projektiin ja turvallisuusverkon ylläpitoon sekä puolustusvoimauudistuksen toimeenpanoon liittyvät hankinnat. Näihin ostoihin on laskevasti vaikuttanut lentopolttoaineiden 14,6 milj. euroa edellistä vuotta pienemmät kulut. Lentopolttoainetta hankittiin edellisvuotta vähemmän ja sen hinta laski edellisvuoteen verrattuna.

Vuokratulot kasvoivat 8,8 milj. euroa eli 5,2 % vuoteen 2013 verrattuna. Kasvu selittyy keskeisesti lisääntyneistä Senaattikiinteistölle ja muille maksettavien pääomavuokrien nousulla. Pääomavuokriin ovat kohdistuneet puolustusvoimauudistuksen liittyen maksettavat jäännösvuokrat. Lisäksi vuokrakuluja on kasvattanut puolustusvoimauudistuksen toimeenpanoon liittyen kasvanut palvelussuhdeasuntojen määrä.

Valmistus omaan käyttöön kirjauksia tehtiin yhteensä noin 4,7 milj. euron edestä liittyen pääosin Maavoimien materiaalilaitoksen ja ilmavoimien keskeneräisiin aineellisiin käyttöomaisuushankintoihin. Lisäystä edellisen vuoden kirjauksiin oli noin 1,6 milj. euroa eli 50,4 %.

Käyttöomaisuuden poistot olivat 59,8 milj. euroa eli 24,1 % puolustusvoimien käyttöomaisuuden määrästä. Poistot lisääntyivät vuoteen 2013 verrattuna 10,7

milj. euroa eli 21,8 % kohdistuen pääosin Suomenlahden meripuolustusalueen käyttöomaisuuden inventoinnin toimenpiteistä ja Maavoimien materiaalilaitoksen hankintasopimuksen muutoksista sekä ilmavoimien kuljetuskaluston romutuksesta aiheutuviin suunnitelmista poikkeaviin poistoihin koneista ja laitteista.

Sisäiset kulut kasvoivat edellisestä vuodesta noin 0,1 milj. euroa eli noin 20,5 % aiheutuen pääosin Sotilaslääketieteen keskuksen ja Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen välisestä yhteistyöstä aiheutuneista kuluista.

Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuottojen saldo oli debet-puoleinen summaltaan noin 0,09 milj. euroa. Summan kasvu noin 0,06 milj. eurolla aiheutuu pääosin ilmavoimien toimitusten viivästymisestä aiheutuneiden viivästyssakkomaksujen palautukseen liittyvistä korkotuottojen oikaisusta.

Rahoituskulut olivat 0,2 milj. euroa laskien edellisestä vuodesta 0,2 milj. eurolla aiheutuen edellistä vuotta merkittävästi pienemmistä maksetuista viivästyskorkomenoista, jotka edellisvuonna kohdistuivat pääosin Maavoimien materiaalilaitokseen.

Satunnaiset tuotot ja kulut

Satunnaiset tuotot olivat noin 3,7 milj. euroa, jota selittää keskeisesti Millog Oy:n suorittama liikevoiton palautus ja toimitusten viivästymisestä aiheutuneet viivästyssakkotuotot. Satunnaiset tuotot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 1,1 milj. euroa.

Satunnaisia kuluja oli 1,1 milj. euroa, jossa lisäystä edelliseen vuoteen oli 0,6 milj. euroa aiheutuen Puolustushallinnon rakennuslaitokselle maksetuista henkilöstöpoliittisista tukitoimista johtuvista kertaluonteisista kuluista.

Siirtotalouden tuotot ja kulut

Siirtotalouden kuluihin kuuluvat maavoimien maksamat muut käyttötalouden kulut ulkomaille. Ne olivat noin 0,2 milj. euroa, jossa on laskua edelliseen vuoteen 0,2 milj. euroa aiheutuen pääosin vähentyneistä CIMIC-rahoituksella tehtävistä avustamisprojekteista.

Tuotot ja kulut veroista ja pakollisista maksuista

Vuoteen 2013 verrattuna perityt arvonnäverot laskivat 6,5 milj. euroa eli 28,3 %, joka aiheutuu keskeisesti yhteisöyhteisöjen arvonnäverotuottojen laskusta noin 5,6 milj. eurolla.

Vuoteen 2013 verrattuna suoritettavat arvonnäverot ovat laskeneet noin 27,8 milj. euroa eli 9,3 %, jota selittävät keskeisesti 22,0 milj. eurolla vähentyneet suoritettavat arvonnäverokulut sekä 5,7 milj. eurolla vähentyneet yhteisöyhteisöjen arvonnäverokulut.

Vuoden 2014 kulujäämä

Tuotto- ja kululaskelman lopputulos osoittaa 2,75 mrd euron kulujäämää. Kulujäämä laski vuoteen 2013 verrattuna 104,9 milj. euroa eli noin 3,7 %. Kulujäämän laskua selittää pääosin toiminnan kulujen lasku, joka aiheutuu

keskeisesti maanpuolustuskaluston hankinnan vähenemisestä merkittävästi edellisvuoteen verrattuna.

1.6.4. Tase

Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset

Puolustusvoimien käyttöomaisuudesta 10,15 % muodostuu aineettomista hyödykkeistä (2013 11,56 %), 89,80 % aineellisista hyödykkeistä (2013 88,39 %) ja 0,05 % käyttöomaisuusarvopapereista (2013 0,05 %). Vuodesta 2013 aineettomien hyödykkeiden määrä laski noin 6,1 milj. euroa eli 19,4 %. Aineellisten hyödykkeiden määrä laski noin 16,1 milj. euroa eli 6,7 %.

Käyttöomaisuuden määrä laski vuonna 2014 edellisestä vuodesta 22,1 milj. euroa eli 8,2 %. Laskua selittää keskeisesti koneiden ja laitteiden määrän lasku noin 16,4 milj. eurolla, joka pääosin kohdistuu laivoihin ja muihin vesikuljetusvälineisiin, lento-koneisiin ja muihin ilmakuljetusvälineisiin sekä autoihin ja muihin maakuljetusvälineisiin. Lisäksi laskua selittää aineettomiin oikeuksiin kuuluvien liittymismaksujen ja ostettujen atk-ohjelmistojen määrän väheneminen yhteensä noin 5,2 milj. eurolla. Taseen loppusummasta käyttöomaisuuden osuus on noin 26 % (2013 25 %).

Vaihto- ja rahoitusomaisuus

Vaihto-omaisuuden määrä kasvoi edellisestä vuodesta noin 4,2 milj. euroa, joka kohdistui maavoimiin. Vaihto-omaisuuden osuus taseen loppusummasta oli 44 % (2013 39 %).

Pitkäaikaiset saamiset olivat noin 0,3 milj. euroa vähentyen edellisestä vuodesta noin 23,2 %:lla.

Rahoitusomaisuuden suurimman yksittäisen erän muodostavat lyhytaikaisiin saamiin kuuluvat ennakkomaksut, joiden määrä vuoden 2014 tilinpäätöksessä oli noin 283,1 milj. euroa. Laskua edelliseen vuoteen verrattuna oli noin 87,1 milj. euroa eli 23,5 %, koska ennakkoja on purettu enemmän kuin uusia ennakoita on maksettu vuoden 2014 aikana. Ennakkomaksut liittyvät pääasiassa maanpuolustuskaluston hankintoihin.

Myyntisaamiset vähenivät 2,9 milj. euroon edellisestä vuodesta. Laskua oli noin 1,5 milj. euroa eli 34,4 %:a selittyen osaltaan sillä, että puolustusvoimauudistuksen toimeenpanoon valmistauduttaessa myyntilaskutusta rajoitettiin vaikuttaen myyntisaamisten määrään laskevasti. Siirtosaamiset vähenivät 15,8 milj. eurolla 0,1 milj. euroon. Vähenemisen selittää keskeisesti se, että siirtosaamista koskeva merkittävä purkukirjaus tehtiin vuoden 2014 kirjanpitoon. Purkukirjausta koskeva erä aiheutui joulukuun 2013 kirjanpitoon alun perin kirjatun ja tammikuussa 2014 maksetun suorituksen oikeasta kohdentamisesta vuoden 2014 kirjanpitoon.

Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat kasvoivat edellisen vuoden tasosta noin 0,3 milj. eurosta 0,5 milj. euroon. Kasvun selittävät keskeisesti Afganistanin operaation ja Libanonin kriisinhallintaoperaation kassojen saldojen kasvu edellisestä vuodesta.

Pitkä- ja lyhytaikaisten saamisten sekä rahojen, pankkisaamisten ja muiden rahoitusvarojen osuus taseen loppusummasta oli 30,0 % (2013 36 %).

Taseen loppusumma 956,9 milj. euroa laski edelliseen vuoteen verrattuna noin 123,0 milj. eurolla.

Oma pääoma

Taseen pääoman siirrot -erään tilinpäätöksessä siirretyt katteet, tyhjennykset, lähet-teiden tili ja yhteishankinnoista aiheutuneet menonsiirrot olivat vuonna 2014 yhteismäärältään noin 2,66 mrd euroa. Kun tilikauden kulujäämä oli noin 2,75 mrd euroa, alittavat pääoman siirtoihin menojen maksuista ja tulojen perimisestä kirjatut erät tilikauden tuottojen ja kulujen erotuksen noin 111,2 milj. eurolla. Valtion pääoma tilikauden 2014 lopussa oli 605,5 milj. euroa, jossa vähennystä vuoteen 2013 verrattuna oli edellä mainittu noin 111,2 milj. euroa.

Vieras pääoma

Vuoteen 2013 verrattuna vieraan pääoman määrä väheni 11,8 milj. euroa. Ostovelat vähenivät vuonna 2014 edelliseen vuoteen verrattuna 12,6 milj. euroa eli noin 9,5 % selittyen osaltaan sillä, että puolustusvoimauudistuksen toimeenpanoon valmistauduttaessa tilikauden lopun hankintoja aikaistettiin.

Edelleen tilitettävät erät vähentyivät edelliseen vuoteen verrattuna noin 7,1 milj. euroa eli 22,9 % aiheutuen palkkojen aputilin saldon pienentymisestä, joka selittyy sillä, että suoriteperusteisesti vuodelle 2014 kuuluvia viimeisiä lisäpalkkoja ei kohdistettu edellisen vuoden tapaan tilinpäätösvuoteen, vaan maksuperusteisesti vuodelle 2015.

Siirtovelat kokonaisuutena kasvoivat 5,0 milj. euroa eli 2,7 % edellisestä vuodesta 174,9 milj. euroon aiheutuen keskeisesti lomapalkkavelan noususta 4,8 milj. eurolla. Muut siirtovelat kasvoivat edellisestä vuodesta noin 0,2 milj. euroa eli noin 1,7 %.

1.7. Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Puolustusvoimien johto vastaa siitä, että puolustusvoimissa toteutetaan talouden ja toiminnan laajuuteen sekä niihin liittyviin riskeihin nähden asianmukaiset sisäisen valvonnan menettelyt, joilla varmistetaan talouden ja toiminnan laillisuuden ja tuloksellisuuden sekä johtamisen edellyttämät oikeat ja riittävät tiedot taloudesta ja toiminnasta.

Hallintoyksiköiden päälliköillä on olennainen merkitys sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimenpiteiden jalkauttamisesta toimintaan.

Sisäisessä valvonnassa on noudatettu puolustusvoimien sisäisen valvonnan ohjausasiakirjaa, joka antaa perusteet sisäisen valvonnan järjestämisestä tulosityksiköissä. Hallintoyksiköt ovat sisällyttäneet sisäisen valvonnan vaatimuksia omiin toimintakäskyihinsä ja suunnitelmiinsa. Yksityiskohtaiset toimenpiteet on kuvattu hallintoyksiköiden omissa lausumissa. Sisäinen tarkastus on arvioinut sisäisen valvonnan riittävyttä ja asianmukaisuutta suorittamiensa tarkastusten perusteella.

Sisäisen valvonnan painopisteenä on ollut vuonna 2014 puolustusvoimauudistukseen liittyvien tehtävien toimeenpanon valvonta ja riskienhallinta. Puolustusvoimauudistuksen riskien arviointi ja hallinta on toteutettu yhdenmukaisella dokumentoidulla tavalla.

Tietoturva-alueella Puolustusvoimat on osallistunut valtiovarainministeriön johtamaan korotetun tason yhteishankkeeseen. Vuoden 2014 aikana laadittiin toiminnanohjausjärjestelmän jatkuvuussuunnitelma sekä tehostettiin tietoturva-auditointeja hanketoiminnassa. Tietoturvariskejä on arvioitu sekä osana järjestelmien kehittämistä ja käyttöönottoa että käytön aikana.

Puolustusvoimien lausuma perustuu kaikkien johtotasojen omista lausumista koottuun kokonaistilannekuvaan ja sisäisen tarkastuksen havaintoihin. Tulosityksiköt ovat sisällyttäneet omien lausumiensa yhteyteen myös alaistensa hallintotasojen lausumat todentamisen helpottamiseksi. Tulosityksiköiden selvityksiin ja sisäisiin tarkastuksiin perustuen voidaan arvioida sisäisen valvonnan toteutuneen hyvän hallintotavan mukaisesti. Hallintoyksiköiden lausumat on ohjeistettu käsiteltäväksi hallintoyksikön johtoryhmässä tai vast. sekä dokumentoimaan käsittely joko kokouspöytäkirjaan tai erillisellä otteella virallisena asiakirjana.

Puolustusvoimien toiminnassa ja taloudessa ei ole vuoden 2014 aikana ollut olennaisia, tavoitteiden saavuttamista vaarantavia puutteita tai virheitä tai säädösten vastaista toimintaa. Päivitetty Riskienhallinta Puolustusvoimissa -ohje julkaistiin joulukuussa 2014. Riskien käsittely on otettu osaksi toiminnan suunnittelu- ja seurantaprosessia. Riskienhallinta on vastuutettu työjärjestyksiin ja se on huomioitu puolustusvoimauudistuksen uusissa toimintatavoissa.

Kehittämistä vaativia osa-alueita ovat sisäisen valvonnan systemaattisuus ja dokumentointi, sisäisen valvonnan suunnittelun ja toteutuksen koulutus sekä jäännösriskien määrittely ja hyväksyminen. Toimenpiteet näiden kehittämiseksi on aloitettu.

1.8. Arviointien tulokset

Valtion tarkastusvirasto suorittaa vuoden 2014 tilintarkastuksen yhteydessä asiantuntijapalveluhankintoihin sekä maksulliseen toimintaan kohdistuvia laillisuus- ja asianmukaisuustarkastuksia. Tarkastus julkaistaan keväällä 2015.

VTV:n tuloksellisuustarkastuksia ei kohdistunut vuonna 2014 Puolustusvoimiin ja tarkastuksia ei siten ole julkaistu.

Palvelukykyä on mitattu tavanomaisten käytänteiden mukaisesti. Kouluttavissa joukko-osastoissa sitä on tehty varusmiesten loppu- ja keskeyttämiskyselyillä. Palveluita tuottavat laitokset ovat toteuttaneet asiakaskyselyitä toiminnan ja palveluiden kehittämiseksi.

Puolustusvoimien kansainvälisen keskuksen laadunhallintajärjestelmä auditointiin 16.12.2014 ja sen todettiin täyttävän ISO9001:2008 vaatimukset. Auditoinnin suoritti DNV (Den Norske Veritas) ja sertifikaatti on voimassa 16.12.2017 saakka.

Sotilasilmailun viranomaisyksikkö on toteuttanut sotilasilmailuun ja sen normien noudattamiseen liittyviä auditointeja oman ohjelmansa mukaisesti sekä omissa että toimittajien organisaatioissa. Ilmavoimien lentoturvallisuusyksikkö on auditoinut kaikkia ilmavoimien lentämiseen liittyviä organisaatioita omalla toistuvalla ohjelmallaan. Näiden lisäksi ilmavoimien räjähdeturvallisuuteen kohdistettiin vuonna 2014 sisäisiä ja ulkoisia tarkastuksia, joissa ei todettu merkittäviä puutteita.

Sotilaallisen kriisinhallinnan joukkorekisterin joukkoja arvioitiin yhteensä kahdeksassa arviointitapahtumassa Maavoimissa ja Merivoimissa (Nato-standardien mukainen OCC E&F -arviointiohjelma). Arvioinneille asetetut vaatimukset saavutettiin. Ilmavoimissa ei toteutettu kyseisiä arviointeja vuoden 2014 aikana.

Helsingin yliopiston ja Jyväskylän yliopiston asiantuntijat tekivät tutkimukseen liittyvän ulkoisen arvioinnin Maanpuolustuskorkeakoulun Sotahistorian laitoksella 19.3.2014. Arvioinnissa todettiin, että sotahistorian opetus ja tutkimus ovat hyvin johdettuja osoittaen pyrkimystä kehittää tutkimuksen tieteellistä tasoa ja määrää rajoitteena käytettävissä olevat resurssit.

Maanpuolustuskorkeakoulun Kadettikoululla tehtiin tutkintojen johtamisen sisäinen laadun arviointi 6.-8.5.2014, arvioijana opetuksen kehittämisen ryhmä. Arvioinnissa todettiin tutkintojen johtamisen laadun olevan hyvällä tasolla ja kaikkien arviointialueiden saavuttavan tason 3, hyvä laatu ja tulos.

Itsearviointeja hallintoyksiköt ovat vuoden 2014 aikana toteuttaneet pääosin EFQM -malliin perustuen pl. muutoksen kohteena olleet hallintoyksiköt. Yksiköt ovat arvioineet oman toimintansa vahvuudet ja kehittämiskohteet sekä valinneet omat parantamistoimenpiteensä, joiden perusteella tehdyt parantamissuunnitelmat on sisällytetty vuoden 2015 toimintasuunnitelmiin.

1.9. Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Puolustusvoimissa ei todettu vuonna 2014 merkittäviä talouteen tai omaisuuteen liittyviä väärinkäytöksiä tai väärinkäytösepäilyjä. Yhteensä väärinkäytöksiä tai niiden epäilyjä on havaittu neljä kappaletta ja ne jakautuvat materiaalin anastamiseen, maksuaikakorttien väärinkäytökseen sekä virkamatkustamiseen. Kahdesta tapauksesta on tuomioistuimen tuomiot, jotka olivat suuruudeltaan 30 ja 40 päiväsakkoa. Maksuaikakorttien väärinkäytöksen ja virkamatkustamisen tutkinnat ovat vielä kesken. Kahden tapauksen kokoluokka oli tuhansia euroja, yhden tapauksen osalta kokoluokka on satojen eurojen luokkaa ja yhden tapauksen osalta kokoluokka on eurojen luokkaa, mutta teko kohdistui taisteluvälinemateriaaliin. Vuoden 2013 aikana havaittuja väärinkäytösepäilyjä on vielä kaksi kappaletta syyteharkinnassa ja yhdessä tapauksessa poliisin tutkinta on vielä kesken.

2. TALOUSARVION TOTEUMALASKELMA

Puolustusvoimien talousarvion toteutuslaskelma									
Osa-oton, momentin ja tilijaoitteen numero ja nimi									
11. Verot ja verononteiset tulot									
11.04.01 Arvonlisävero	Tilinpäätös 2013	Talousarvio 2014 (TA + LTAA)	Tilinpäätös 2014	Vertaus Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %				
	24 037 703,82	16 234 471	16 234 471,17	0,00	100 %				
	24 037 703,82	16 234 471	16 234 471,17	0,00	100 %				
12. Sekalaiset tulot									
12.24.99 Ulkomaanministeriön hallinnon tulot	8 706 115,29	29 602 596	29 424 657,54	-177 937,96	99 %				
12.27.20 Tulehittaisen omaisuuden myyntitulot ja rojalimaksuista (netto)	2 249 211,10	3 790 220	3 790 220,40	0,00	100 %				
12.27.99 Puolustusministeriön hallinnon muut tulot	18 000,00	18 000	18 000,00	0,00	100 %				
12.27.99 Puolustusministeriön hallinnon muut tulot	2 767 133,37	4 700 000	4 522 062,04	-177 937,96	96 %				
12.39.04 Siirrettyjen määrärahojen perustukset	3 671 770,82	21 093 031	21 093 031,10	0,00	100 %				
12.39.10 Muut sekalaiset tulot		1 344	1 344,00	0,00	0 %				
13. Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tulokset									
13.03.01.1 Osakekannat, pääomajärähdys ja osakkeiden nettumyyntitulot	9 231,00	8 380,00	8 380,00	0,00	100 %				
	9 231,00	8 380	8 380,00	0,00	100 %				
Tulot ja tulot yhteensä									
Pääosan, momentin ja tilijaoituksen numero, nimi ja määräraha	Tilinpäätös 2013	Talousarvio 2014 (TA + LTAA)	Tilinpäätös 2014	Vertaus Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %				
	32 753 050,11	45 845 447	45 667 508,71	-177 937,96	100 %				
24. Ulkomaanministeriön hallinnon									
24.01.29 Ulkomaanministeriön hallinnon arvonlisäverot (A)	43 602 348,27	59 143 573	54 595 360,76	0,00	54 595 360,76				
24.01.29.1. Ulkomaanhallinnon arvonlisäverot	224 045,85	381 573	381 572,73		381 572,73				
24.01.29.1.1. EU:n taisteeluvoimien koulutus- ja valmennusmenot (EK)	224 045,85	381 573	381 572,73		381 572,73				
24.10.20.01 EU:n taisteeluvoimien koulutus- ja valmennusmenot (EK)	4 256,71	1 792 000	1 760 708,99		1 760 708,99				
24.10.20.03 Liberialaisten koulutus- ja valmennusmenot (EK)	264 035,36	520 000	466 446,18		466 446,18				
24.10.20.04 Liberialaisten koulutus- ja valmennusmenot (EK)	2 021 067,08	2 201 000	1 977 836,32		1 977 836,32				
24.10.20.05 Yhteiset menot (EK)	5 286 566,62	5 648 000	5 424 337,50		5 424 337,50				
24.10.20.06 Suomen Koulutus- ja valmennusmenot (EK)	945 507,89	998 000	924 449,20		924 449,20				
24.10.20.08 Afganistanin koulutus- ja valmennusmenot (EK)	16 406 122,90	13 426 000	11 799 146,97		11 799 146,97				
26. Sisäministeriön hallinnon									
26.01.20 Tietohallinnon yhteiset menot (S2V)	0,00	1 971 000	1 858 697,47	0,00	1 858 697,47				
26.01.20.01.29 Sisäministeriön hallinnon arvonlisäverot (A)	0,00	3 042 967	3 042 966,72		3 042 966,72				
26.01.20.01.29.1. Sisäministeriön hallinnon arvonlisäverot (A)	0,00	3 000 000	3 000 000,00		3 000 000,00				
26.01.20.01.29.1.1. Sisäministeriön hallinnon arvonlisäverot (A)	0,00	42 967	42 966,72		42 966,72				

27.10.18. Puolustusmateriaalihankinnat (SV)

27.10.18.1.01. Puolustusvoimien materiaalien kehittäminen (PVKEH 2009) - tilausvaltuus (KPY)	656 871 000,00	427 561 000	194 601 827,35	232 959 172,65	427 561 000,00	0,00	359 247 855,45	786 808 855,45	433 280 992,88	333 916 351,04
27.10.18.1.02. Puolustusvoimien materiaalien kehittäminen (PVKEH 2010) - tilausvaltuus (KPY)	175 833 000,00	121 952 000	55 985 647,79	65 966 352,21	121 952 000,00	0,00	49 515 227,88	171 467 227,88	103 385 907,82	68 068 800,06
27.10.18.1.03. Tekninen tutkimus, tuotekehitys ja hankevalmistus 2010 (TTK-PROTO 2010) - tilausvaltuus (KPY)	92 049 000,00	15 050 000	8 664 258,49	6 385 741,51	15 050 000,00	0,00	40 512 275,30	55 562 275,30	32 591 569,02	22 811 485,47
27.10.18.1.04. Puolustusvoimien materiaalien kehittäminen (PVKEH 2011) - tilausvaltuus (KPY)	1 650 000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	3 709 864,33	3 709 864,33	3 008 605,30	668 244,57
27.10.18.1.05. Puolustusvoimien materiaalien kehittäminen (PVKEH 2012) - tilausvaltuus (KPY)	28 178 000,00	2 860 000	1 837 226,46	1 022 773,54	2 860 000,00	0,00	19 559 907,19	22 419 907,19	17 982 632,37	4 109 758,74
27.10.18.1.06. Puolustusvoimien materiaalien kehittäminen (PVKEH 2013) - tilausvaltuus (KPY)	55 346 000,00	35 900 000	15 465 988,66	20 434 011,34	35 900 000,00	0,00	60 476 863,19	96 376 863,19	53 017 692,82	24 359 170,37
27.10.18.1.07. Valmiusryhmittymien varustaminen (VYV) - tilausvaltuus (KPY)	82 116 000,00	122 753 000	50 078 051,57	72 674 948,43	122 753 000,00	0,00	42 887 485,81	165 640 485,81	84 492 823,69	81 147 662,12
27.10.18.1.08. Tekninen tutkimus, tuotekehitys ja hankintavalmistus 2013 (TTK-PROTO 2013) - tilausvaltuus (KPY)	0,00	9 302 000	5 874 438,70	3 427 561,30	9 302 000,00	0,00		9 302 000,00	5 874 438,70	3 427 561,30
27.10.18.1.09. Puolustusvoimien materiaalien kehittäminen (PVKEH 2014) - tilausvaltuus (KPY)	7 450 000,00	10 540 000	6 573 199,35	3 966 800,65	10 540 000,00	0,00	3 728 199,82	14 268 199,82	9 110 196,15	5 158 003,67
27.10.18.1.14. Helikopterien huolto- ja tuketoimintajärjestelmien kehittäminen (HTH) - tilausvaltuus (KPY)	0,00	50 300 000	20 142 125,73	30 157 874,27	50 300 000,00	0,00	0,00	50 300 000,00	20 142 125,73	30 157 874,27
27.10.18.1.17. Valmiusryhmittymien varustaminen täydentäminen (VYV 2) - tilausvaltuus (KPY)	3 227 000,00	1 560 000	456 970,16	1 103 029,84	1 560 000,00	0,00	2 631 025,15	4 191 025,15	1 922 701,76	2 268 323,39
27.10.18.1.24. Puolustusvoimien materiaalien kehittäminen (PVKEH 2006) - tilausvaltuus (KPY)	26 950 000,00	2 190 000	710 520,01	1 479 479,99	2 190 000,00	0,00	13 291 346,86	15 481 346,86	14 001 866,87	1 479 479,99
27.10.18.1.25. Puolustusvoimien materiaalien kehittäminen (PVKEH 2007) - tilausvaltuus (KPY)	69 300 000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	41 063 399,41	41 063 399,41	2 781 457,31	38 281 942,10
27.10.18.1.27. Puolustusvoimien materiaalien kehittäminen (PVKEH 2008) - tilausvaltuus (KPY)	96 000,00	14 496 000	13 055 459,17	1 440 540,83	14 496 000,00	0,00	0,00	14 496 000,00	13 055 459,17	1 440 540,83
27.10.18.1.28. Pääkoulupunktion ilmapuolustuksen suorituskyvyn testostaminen (PKLPU 2008) - tilausvaltuus (KPY)	7 610 000,00	8 827 000	6 704 372,00	2 122 628,00	8 827 000,00	0,00	0,00	8 827 000,00	6 704 372,00	2 122 628,00
27.10.18.1.40. Indeksien ja valuitakussien muutoksista aiheutuvat menot (KPY)	3 370 000,00	1 200 000	0	1 200 000,00	1 200 000,00	0,00	48 360,80	1 248 360,80	0,00	1 248 360,80
27.10.18.2. Muut puolustusmateriaalihankinnat (EK) (enintään)	44 857 000,00	5 573 000	2 488 716,30	3 084 283,70	5 573 000,00	0,00	22 681 232,98	28 254 232,98	16 241 391,71	12 012 841,27
27.10.19. Hawk Mk 66 -koneiden hankinta	58 839 000,00	25 058 000	6 564 852,96	18 493 147,04	25 058 000,00	0,00	59 142 666,73	84 200 666,73	48 967 752,46	35 153 674,09
	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	67 211,40	67 211,40	67 211,40	0,00
	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	67 211,40	67 211,40	67 211,40	0,00

Valtuudet ja niiden käyttö (1 000 €) ¹⁾				Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1 000 €)									
Momentti (numero ja nimi), johon valtuus liittyy ²⁾	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö ³⁾	Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Vuoden n valtuudet	Käytetty	Käyttämättä	Uusittavissa	Talousarvio-					
								menot 2014	Määräraha- tarve 2015	Määräraha- tarve 2016	Määräraha- tarve 2017	Määräraha- tarve myöhemmi n	Määräraha- tarve yhteensä
27.10.01 Puolustusvoimien toimintamenot	678 780	113 300	95 762	209 062	165 924	43 138	82 429	199 004	270 050	122 429	20 794	30 521	642 798
Aikaisempien vuosien valtuudet	678 780							183 878	197 978	94 958	17 795	21 524	516 133
Vuonna 2014 käytettävissä olleet valtuudet		113 300	95 762	209 062	165 924	43 138	82 429	15 126	72 072	27 471	2 999	8 997	126 665
...													
27.10.18 Puolustusmateriahankinnat	3 830 216	452 900	342 973	795 873	446 806	349 067	387 287	335 999	476 331	297 684	97 935	132 900	1 340 849
Aikaisempien vuosien valtuudet	3 830 216							261 931	390 851	226 005	51 896	0	930 683
Vuonna 2014 käytettävissä olleet valtuudet		452 900	342 973	795 873	446 806	349 067	387 287	74 068	85 480	71 679	46 039	132 900	410 166
...													
27.10.19 HAWK Mk-66 koneiden hankinta	19 458	0	0	0	0	0	0	67	0	0	0	0	67
Aikaisempien vuosien valtuudet	19 458	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vuonna 2014 käytettävissä olleet valtuudet		0	0	0	0	0	0	67	0	0	0	0	67
...													
Aikaisempien vuosien valtuudet, josta	0												
- korkotuki- tms. valtuudet ⁴⁾	0												
- talonrakennushankkevaltuudet ⁵⁾	0												
Vuonna n käytettävissä olleet valtuudet, josta		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- korkotuki- tms. valtuudet ⁴⁾		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- talonrakennushankkevaltuudet ⁵⁾		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	4 528 454	566 200	438 735	1 004 935	612 730	392 205	469 716	535 070	746 381	420 113	118 729	163 421	1 983 714
Aikaisempien vuosien valtuudet, josta	0												
- korkotuki- tms. valtuudet ⁴⁾	0												
- talonrakennushankkevaltuudet ⁵⁾	0												
Vuonna n käytettävissä olleet valtuudet, josta		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- korkotuki- tms. valtuudet ⁴⁾		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- talonrakennushankkevaltuudet ⁵⁾		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

¹⁾ Valtuuden ja sen käytön määräksi merkitään tehdyn tilauksen sopimushinta tai sitoumuksen määrä silloin, kun valtuus on rajattu alun perin muulla tavalla, mutta valtuuden käytön johdosta annetaan euromääräinen sitoumus. Korkotuetun lainakannan enimmäismääränä määritelty korkotukivaltuudet ja muut vastaavat valtuudet eritellään lisäksi omilla riveillään.

²⁾ Myös pääluokan tai luvun päätösosassa myönnetty valtuudet sisällytetään taulukkoon. Talloin luvun tai momentin numerotunnukseksi merkitään "00."

³⁾ Esitetään yhteismäärä niistä aikaisempina varainhoitovuosina käytetyistä valtuuksista, joista varainhoitovuotena on aiheutunut menoja tai joista aiheutuu menojena tulevina varainhoituvuosina.

⁴⁾ Korkotukilainojen lainakannan enimmäismääränä tai valtionapujen oikeuttavien kustannusten enimmäismääränä tai muulla vastaavalla tavalla myönnettyjen valtuuksien määrä. Erittely esitetään vain, jos momentti (ja yhteensä) sisältää tällä tavoin määriteltyjä valtuuksia.

⁵⁾ Talousarviolain 10 §:n 2 momentissa säädetyn laajuus- tai kustannusarvion perusteella myönnetty valtuudet. Erittely esitetään vain, jos momentti (ja yhteensä) sisältää talonrakennushankkevaltuuksia.

3. TUOTTO- JA KULULASKELMA

PUOLUSTUSVOIMIEN TUOTTO- JA KULULASKELMA

	1.1.2014 - 31.12.2014		1.1.2013 - 31.12.2013	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	1 764 184,57		3 410 146,83	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	22 949 208,77		24 023 584,36	
Muut toiminnan tuotot	<u>16 823 871,76</u>	41 537 265,10	<u>16 298 252,86</u>	43 731 984,05
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	317 456 156,42		296 737 380,04	
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-4 238 072,79		-6 638 085,16	
Henkilöstökulut	949 190 874,97		929 936 553,32	
Vuokrat	176 223 728,39		167 467 492,62	
Palvelujen ostot	636 164 582,33		597 879 831,86	
Muut kulut	406 334 792,15		589 826 263,95	
Valmistus omaan käyttöön (-)	-4 711 988,19		-3 132 625,37	
Poistot	59 811 692,88		49 099 629,93	
Sisäiset kulut	<u>396 247,65</u>	<u>-2 536 628 013,81</u>	<u>328 872,12</u>	<u>-2 621 505 313,31</u>
JÄÄMÄ I		-2 495 090 748,71		-2 577 773 329,26
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	88 826,71		24 151,69	
Rahoituskulut	<u>156 603,35</u>	245 430,06	<u>399 167,92</u>	423 319,61
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	-3 714 375,62		-2 565 861,64	
Satunnaiset kulut	<u>-1 110 099,84</u>	-2 604 275,78	<u>-499 376,73</u>	-2 066 484,91
JÄÄMÄ II		-2 492 731 902,99		-2 576 130 163,96
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Kulut				
Muut siirtotalouden kulut ulkomaille	150 429,28		334 985,66	
Siirrot talousarvion ulkopuolella oleville valtion rahastoille	<u>0,00</u>	<u>-150 429,28</u>	<u>0,00</u>	<u>-334 985,66</u>
JÄÄMÄ III		-2 492 882 332,27		-2 576 465 149,62
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot	16 332 763,78		22 788 068,43	
Suoritetut arvonlisäverot	<u>-271 128 902,89</u>	<u>-254 796 139,11</u>	<u>-298 880 165,68</u>	<u>-276 092 097,25</u>
TILIKAUDEN KULUJÄÄMÄ		<u>2 747 678 471,38</u>		<u>2 852 557 246,87</u>

4. TASE

PUOLUSTUSVOIMIEN TASE

	31.12.2014		31.12.2013	
VASTAAVAA				
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Tutkimus- ja kehittämismenot	15 024,54		60 573,40	
Aineettomat oikeudet	23 806 223,48		29 196 082,46	
Muut pitkävaikutteiset menot	1 265 208,09		1 891 680,85	
Ennakkomaksut ja keskenäiset hankinnat	<u>60 000,00</u>	25 146 456,11	<u>60 000,00</u>	31 208 336,71
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Rakennukset	1 053 466,19		1 150 506,07	
Rakennelmat	14 574 318,46		14 675 111,26	
Rakenteet	785 664,71		945 086,46	
Koneet ja laitteet	199 161 658,57		215 596 504,67	
Kalusteet	369 116,08		513 719,82	
Muut aineelliset hyödykkeet	219 825,41		268 493,53	
Ennakkomaksut ja keskenäiset hankinnat	<u>6 415 712,37</u>	222 579 761,79	<u>5 484 828,87</u>	238 634 250,68
KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET				
Käyttöomaisuusarvopaperit	<u>124 761,69</u>	<u>124 761,69</u>	<u>124 761,69</u>	<u>124 761,69</u>
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET YHTEENSÄ		247 850 979,59		269 967 349,08
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
VAIHTO-OMAISUUS				
Aineet ja tarvikkeet	<u>421 918 552,99</u>	421 918 552,99	<u>417 680 480,20</u>	417 680 480,20
PITKÄAIKAISET SAAMISET				
Pitkäaikaiset saamiset	<u>342 332,53</u>	342 332,53	<u>445 834,48</u>	445 834,48
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	2 905 610,41		4 431 794,97	
Siirtosaamiset	129 909,38		15 958 253,15	
Muut lyhytaikaiset saamiset	211 535,00		950 151,58	
Ennakkomaksut	<u>283 091 387,95</u>	286 338 442,74	<u>370 147 400,87</u>	391 487 600,57
RAHOITUSOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT LYHYTAIKAISET SJOITUKSET				
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kassatilit	403 292,63		169 765,54	
Tiliviraston menotilit	3 851,38		4 599,19	
Muut pankkitilit	49 804,33		7 218,70	
Sisäisen rahaliikkeen tilit	<u>0,00</u>	<u>456 948,34</u>	<u>125 109,47</u>	<u>306 692,90</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		709 056 276,60		809 920 608,15
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>956 907 256,19</u>		<u>1 079 887 957,23</u>

	31.12.2014		31.12.2013	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	81 387 757,35		81 387 757,35	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	635 359 068,70		721 107 809,84	
Pääoman siirrot	2 636 474 932,14		2 766 808 505,73	
Tilikauden tuotto-/kulujaama	<u>-2 747 678 471,38</u>	605 543 286,81	<u>-2 852 557 246,87</u>	716 746 826,05
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN				
Saadut ennakot	0,00		0,00	
Ostovelat	120 688 990,41		133 356 336,34	
Kirjanpitoyksikköjen väliset tilitykset	20 706 217,54		18 035 297,92	
Edelleen tilitettävät erät	23 802 214,10		30 878 111,08	
Siirtovelat	185 357 159,50		180 402 987,39	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>809 387,83</u>	<u>351 363 969,38</u>	<u>468 398,45</u>	<u>363 141 131,18</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		351 363 969,38		363 141 131,18
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>956 907 256,19</u>		<u>1 079 887 957,23</u>

5. LIITETIEDOT

Puolustusvoimien tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

Budjetointia koskevat muutokset ja muutosten tärkeimmät vaikutukset talousarvion toteumalaskelmaan, tuotto- ja kululaskelmaan ja taseeseen sekä niiden vertailtavuuteen

Vuoden 2014 puolustusministeriön hallinnonalan talousarvion tilijaottelussa osoitettiin Puolustusvoimat -kirjanpitoyksikölle momentin 27.01.01. ”Puolustusministeriön toimintamenot (S 2 v)” lisäjaottelun 27.01.01.2 ”Muut toimintamenot (KPY)” määrärahaa 0,4 milj. euroa. Sisäministeriö siirsi Puolustusvoimat -kirjanpitoyksikölle vuoden 2014 talousarvion momentin 26.01.20 ”Tietohallinnon yhteiset menot (S 2 v)” määrärahaa yhteensä 3,0 milj. euroa.

Valuuttakurssi, jota on käytetty muutettaessa ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat sekä muut sitoumukset Suomen rahaksi

Puolustusvoimat -kirjanpitoyksikössä on käytäntönä, että valuuttamääräiset liiketapahtumat merkitään kirjanpitoon Suomen rahaksi muutettuina pääsääntöisesti tapahtumapäivän mukaiseen kurssiin. Jos kurssissa on tapahtunut muutos tapahtumapäivän ja maksupäivän välisenä aikana, realisoitunut kurssiero käsitellään maksun yhteydessä menon tai tulon oikaisueränä maksuun perustuen.

Alla olevassa taulukossa on esitetty ostovelkojen osalta erot, jotka syntyvät edellä mainitun käytännön ja sen välillä, jos arvostuksessa käytettäisiin vuoden viimeisen päivän mukaista kurssia.

Summa tapahtuma- valuuttana		Summa yritys- valuuttana ¹⁾		Kurssi 31.12.2014	Arvostusero ^{2),3)}	
-63.289,04	CHF	-52.068,53	EUR	1,20280	-549,56	EUR
-14.887,00	DKK	-2.005,31	EUR	7,44360	5,34	EUR
-655.793,05	GBP	-827.422,50	EUR	0,78230	-10.865,94	EUR
-533.894,33	NOK	-65.605,10	EUR	9,04200	6.559,06	EUR
-211.665,01	SEK	-24.072,67	EUR	9,47460	1.732,41	EUR
-4.311.029,05	USD	-3.254.849,41	EUR	1,21600	-290.404,76	EUR
Yhteensä					-293.523,45	EUR
¹⁾ Arvostus tapahtumapäivän mukaiseen kurssiin						
²⁾ Tapahtumapäivän ja vuoden viimeisen päivän kurssien mukaisten arvostusten välinen erotus						
³⁾ Negatiivinen etumerkki tarkoittaa sitä, että velan määrä tilinpäätöksessä tulisi olla yritysvaluuttana suurempi						

Tilinpäätöksessä ei ole avoinna muita kuin Suomen rahan määräisiä myyntisaatavia.

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja –menetelmät sekä erityisesti niissä tapahtuneiden muutosten vaikutukset tilikauden tuotto- ja kulujäämän sekä taseessa ilmoitettavien erien muodostumiseen

Vaihto-omaisuuden arvostamisessa noudatettiin edelleen erillistä arvostussuunnitelmaa.

Selvitys edellistä vuotta koskevista tiedoista, jos ne eivät ole vertailukelpoisia tilinpäätösvuoden tietojen kanssa

Puolustusvoimien vuoden 2014 kirjanpitoon ei siirretty maksupäivän 15.1.2015 palkkakirjauksia, jotka suoriteperusteisesti kohdistuivat vuoteen 2014. Nämä joulukuulle kohdistuneet kirjaukset sisälsivät lähinnä lisäpalkkoja, jotka olivat suuruusluokaltaan 4 milj. euroa. Tähän maksuperusteiseen lisäpalkkakirjausten kohdentamismenettelyyn siirryttiin vuoden 2014 joulukuusta lukien, koska palkkajärjestelmän kautta tammikuun puolella välissä maksettavien lisäpalkkojen kohdentamisessa suoriteperusteisesti edelliseen vuoteen on todettu olevan jatkuvasti paljon virheitä. Samalla myös palkkojen takautuvissa korjauksissa alettiin käyttää maksuhetken kirjaustietoja.

Taseeseen palkkojen aputilille jäi maksettuja palkkoja koskeva vuonna 2011 käyttöön otettujen uuden palkkajärjestelmäratkaisun kautta aiheutunut epäselvä saldo, joka ei ole merkittävä ja jonka osalta selvitetään mahdollisuus tileistä poistoon vuoden 2015 aikana.

Puolustusvoimien tilinpäätöksen liite 2: Nettotulot ja menot

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2013	Talousarvio 2014 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2014	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %					
12.27.20 Tulot irtaimen omaisuuden myynnistä ja rojalimaksuista (nettob)										
Bruttotulot	8 407 035,69	4 418 000,00	5 843 224,54	1 425 224,54	132 %					
Bruttomenot	8 389 035,69	4 400 000,00	5 825 224,54	1 425 224,54	132 %					
Nettotulot	18 000,00	18 000,00	18 000,00	0,00	100 %					
13.03.01 Osinkotulot, pääomanpalautukset ja osakkeiden nettomyyntitulot (nettob)										
Bruttotulot		8 380	8 380,00	0,00	100 %					
Bruttomenot		0,00	0,00	0,00						
Nettotulot		8 380,00	8 380,00	0,00	100 %					
Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2013	Talousarvio 2014 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2014 määrärahojen käyttö vuonna 2014	siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2014	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käyttö vuonna 2014 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
27.10.01 Puolustusvoimien toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)										
Bruttomenot	1 815 719 582,12	1 886 041 000,00	1 766 733 205,79		1 893 837 063,54				1 889 605 180,19	
Bruttotulot	31 526 582,12	22 782 000,00	30 578 063,54		30 578 063,54				30 578 063,54	
Nettomenot	1 784 193 000,00	1 863 259 000,00	1 736 155 142,25	127 103 857,75	1 863 259 000,00	0,00		122 871 974,40	1 986 130 974,40	1 859 027 116,65
27.30.95 Kurssivaihtelut (nettob) (arviomääräraha)										127 103 857,75
Bruttomenot	0,00	10 000,00	0,00		0,00				10 000,00	
Bruttotulot	8 084,62	0,00	5 950,07		5 950,07				-5 950,07	
Nettomenot	-8 084,62	10 000,00	-5 950,07		-5 950,07				4 049,93	

Puolustusvoimien tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Puolustusvoimat kirjanpitoyksiköllä ei ole vuonna 2014 ollut talousarvioasetuksen 66 h §:n 3 kohdan mukaisia arviomäärärahojen ylityksiä.

Puolustusvoimien tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Päälukon ja tilijaoittelun numero ja nimi. Tilijaoittelut eritellään myöntämisvuosittain.	Peruutettu Tilijaoittelu	Yhteensä
27. Puolustusministeriön hallinnonala		
Vuosi 2012		611 511,53
27.10.18.1.01.	Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen (PVKEH 2009) - tilausvaltuus	12 520,00
27.10.18.1.02.	Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen (PVKEH 2010) - tilausvaltuus	159 220,81
27.10.18.1.03.	Tekninen tutkimus, tuotekehitys ja hankevalmistelu 2010 (TTK-PROTO 2010) - tilausvaltuus	33 014,46
27.10.18.1.04.	Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen (PVKEH 2011) - tilausvaltuus	327 516,08
27.10.18.2.	Muut puolustusmateriaalihankinnat	79 240,18
Vuosi 2013		20 481 519,57
27.10.01.6.16.	Vuoden 2009 toimintamenojen tilausvaltuus	373 253,08
27.10.01.6.21.	Helikopteripataljoonan suorituskyvyn ylläpito ja kehittäminen (HESKY) - tilausvaltuus	311 072,17
27.10.01.6.28.	Vuoden 2011 toimintamenojen tilausvaltuus	231 211,00
27.10.01.6.29.	Käyttäjajoukkojen hankintojen täydentäminen - tilausvaltuus	105 983,32
27.10.01.6.30.	Vuoden 2012 toimintamenojen tilausvaltuus	460 000,00
27.10.18.1.05.	Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen (PVKEH 2012) - tilausvaltuus	19 000 000,00
Päälukot yhteensä		611 511,53
Vuosi 2012		20 481 519,57
Vuosi 2013		

Puolustusvoimien tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2014	2013
Henkilöstökulut	751 851 054,16	744 031 193,03
Palkat ja palkkiot	748 647 185,62	732 040 101,03
Tuloperusteiset erät	2 066,56	31 043,97
Lomakerkkavelan muutos	3 201 801,98	11 960 048,03
Henkilösivukulut	197 339 820,81	185 905 360,29
Eläkekulut	176 378 034,21	163 475 725,59
Muut henkilösivukulut	20 961 786,60	22 429 634,70
Yhteensä	949 190 874,97	929 936 553,32
Johdon palkat ja palkkiot, josta	2 916 202,93	2 776 615,01
- tuloperusteiset erät	0,00	0,00
Luontois- edut ja muut taloudelliset etuudet	15 721,34	13 313,50
Johto	11 808,14	3 759,64
Muu henkilöstö	3 913,20	9 553,86

Palkat ja palkkiot sisältävät palkkioita 4 081 749,27 euroa (3 585 744,07 euroa). Lisäksi palkat ja palkkiot sisältävät reserviläisille maksettujia palkkoja 1 870 180,65 euroa (1.381.400,80 euroa), asevelvollisille maksettujia päivärahajoja 37 831 696,88 euroa (38 526 951,78 euroa) sekä kriisinhallintahenkilöstölle maksettujia päivärahajoja 13 262 074,29 euroa (10 444 677,82 euroa).

Puolustusvoimien tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Omaisuusryhmä	Poisto- menetelmä	Poistoaika vuotta	Vuotuinen poisto % 1)	Jäännösarvo € tai %
11. Aineettomat hyödykkeet				
Perustamis- ja järjestelymenot	Tasapoisto	5	20	0
Tutkimus- ja kehittämismenot	Tasapoisto	5	20	0
Ostetut atk-ohjelmistot	Tasapoisto	5	20	0
Patenttioikeudet	Tasapoisto	10	10	0
Tekijänoikeudet	Tasapoisto	10	10	0
Liittymismaksut	Tasapoisto	10	10	0
Muut aineettomat oikeudet	Tasapoisto	10	10	0
Itsevalmistetut atk-ohjelmat	Tasapoisto	5	20	0
Muut pitkävaikutteiset menot	Tasapoisto	5	20	0
Keskeneräiset aineettomat käyttöomaisuushankinnat	-	-	-	-
12. Aineelliset hyödykkeet				
Rakennukset	Tasapoisto	20	5	0
Rakennelmat	Tasapoisto	10	10	0
Muut rakenteet	Tasapoisto	10	10	0
Autot ja muut maakuljetusvälineet	Tasapoisto	5	20	0
Laivat ja muut vesikuljetusvälineet	Tasapoisto	15	6,7	0
Alukset ja raskaat vesikuljetusvälineet	Tasapoisto	5	20	0
Pienveneet ja kevyet vesikuljetusvälineet	Tasapoisto	20	5	0
Lentokoneet ja muut ilmakuljetusvälineet	Tasapoisto	15	6,7	0
Raskaat työkoneet (Käyttöaika yli 10 vuotta)	Tasapoisto	10	10	0
Kevyet työkoneet (Käyttöaika alle 10 vuotta)	Tasapoisto	3	33,3	0
Atk-laitteet ja niiden oheislaitteet				

Toimistokoneet ja -laitteet	Tasapoisto	5	20	0
Puhelinkeskuksset ja muut viestintälaitteet	Tasapoisto	5	20	0
Audiovisuaaliset koneet ja laitteet	Tasapoisto	5	20	0
Laboratoriolaitteet ja -kalusteet	Tasapoisto	10	10	0
Muut tutkimuslaitteet				
Mittalaitteet	Tasapoisto	5	20	0
Muut tutkimuslaitteet	Tasapoisto	10	10	0
Muut koneet ja laitteet				
Simulaattorit	Tasapoisto	20	5	0
Lennonvarmistuslaitteet	Tasapoisto	15	6,7	0
Muut koneet ja laitteet (Käyttöaika yli 5 vuotta)	Tasapoisto	10	10	0
Muut koneet ja laitteet (Käyttöaika alle 5 vuotta)	Tasapoisto	5	20	0
Asuinhuoneisto- ja toimistokalusteet	Tasapoisto	10	10	0
Muut kalusteet	Tasapoisto	10	10	0
Taide-esineet	-	-	-	-
Muut aineelliset hyödykkeet	Tasapoisto	10	10	0
Keskeneräiset aineelliset käyttöomaisuushankinnat	-	-	-	-
13. Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset				
Osuudet	-	-	-	-
Osakkeet	-	-	-	-

Hankinnasta aiheutuva meno kirjataan hankintatilikauden kuluksi, mikäli kyseessä on lyhytvaikutteinen hankinta. Mikäli kyseessä on pitkävaikutteinen tuotannon tekijä, niin sen hankintameno on valtion talousarviosta annettun asetuksen 66 g §:n mukaan aktivoitava luonteensa mukaisesti. Poistomenettelyssä noudatetaan Puolustusvoimissa seuraavia sääntöjä 1. Poistomenettelyn alarajana on yhden vuoden taloudellinen pitoaika. Tätä lyhyempi vaikutteiset tuotannon tekijät kirjataan kokonaisuudessaan hankintatilikauden kuluksi. 2. Poistomenettelyn alarajana on 10.000 euron arvonnäisäveroton hankintameno. Tätä alaisemmat tuotannon tekijöiden hankintamenot kirjataan kokonaisuudessa hankintatilikauden kuluksi.

Taide-esineiden osalta noudatetaan 10.000 euron aktivointirajaa. Tätä alhaisemmat taide-esineiden hankintamenot kirjataan kokonaisuudessa hankintatilikauden kuluksi. Osakkeiden ja osuuksien osalta ei noudateta 10.000 euron aktivointirajaa, vaan kaikki osakkeet ja osuudet aktivoidaan taseeseen riippumatta niiden hankintamenosta. Käyttöomaisuuden perusparannusmenoina käsitellään sellaiset menot, jotka lisäävät olennaisesti hyödykkeen tuotantokykyä. Tällaiset perusparannusmenot merkitään käyttöomaisuuden alkuperäisen hankintamenon lisäykseksi. Sellaiset perusparannusmenot, joilla ei lisätä käyttöomaisuuden tuotantokykyä kirjataan korjaus- ja kunnossapitomenoina suoraan hankintatilikauden kuluiksi. Käyttöomaisuuskohde pidetään käyttöomaisuuskirjanpidossa niin kauan kuin sen vaikutusaika jatkuu, vaikka sen koko hankintameno olisi jo kirjattu poistoina kuluksi. Omaisuuden ilmaisuovutuksen tai tuhoutumisen yhteydessä mahdollinen jäljellä oleva menojännös poistetaan kokonaan. Myynnin yhteydessä tehdään viimeinen poisto omaisuuden viimeiseltä käyttökuukaudelta, jonka jälkeen jäljelle jäävä menojännös kirjataan myyntivoittojen tai tappioiden tilin oikaisuksi.

	Aineettomat hyödykkeet				Yhteensä
	110. Perustamis- ja järjestelymenot	111. Tutkimus- ja kehittäminenot	112. Aineettomat oikeudet	114. Muut pitkävaikutteiset menot	119. Ennakkomaksu- ja keskenraiset hankinnat
Hankintameno 1.1.2014	0,00	627 467,48	65 642 721,31	15 169 594,60	81 499 783,39
Lisäykset	0,00	0,00	33 980,00	0,00	33 980,00
Vähennykset	0,00	281 062,16	7 085 485,10	7 183 347,55	14 549 894,81
Hankintameno 31.12.2014	0,00	346 405,32	58 591 216,21	7 986 247,05	66 983 868,58
Kertyneet poistot 1.1.2014	0,00	566 894,08	36 446 638,85	13 277 913,75	50 291 446,68
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	281 062,16	7 073 417,90	7 183 347,55	14 537 827,61
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00	45 548,86	5 411 771,78	626 472,76	6 083 793,40
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	331 380,78	34 784 992,73	6 721 038,96	41 837 412,47
Kertyneet poistot 31.12.2014	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2014	0,00	15 024,54	23 806 223,48	1 265 208,09	25 146 456,11

	Aineelliset hyödykkeet ja käyttöomaisuusarvopapert				Yhteensä
	122 - 124. Rakennukset, rakennelmat ja rakenteet	125 - 127. Koneet ja laitteet sekä kalusteet	128. Muut aineelliset hyödykkeet	130. Ennakkomaksut ja keskenraiset hankinnat	130. Käyttöomaisuusarvopapert
Hankintameno 1.1.2014	37 649 929,76	641 457 109,09	512 678,91	5 484 828,87	685 229 308,32
Lisäykset	3 062 607,25	45 579 447,66	0,00	3 548 810,21	52 190 865,12
Vähennykset	2 603 851,04	85 705 757,10	136 364,23	2 617 926,71	91 063 899,08
Hankintameno 31.12.2014	38 108 685,97	601 330 799,65	376 314,68	6 415 712,37	646 356 274,36
Kertyneet poistot 1.1.2014	20 879 225,97	425 346 884,60	244 185,38	0,00	446 470 295,95
Vähennysten kertyneet poistot	2 208 095,23	74 189 917,89	148 431,43	0,00	76 546 444,55
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	2 853 409,32	42 060 993,12	17 177,26	0,00	44 931 579,70
Tilikauden arvonalennukset	170 696,55	8 582 065,17	43 558,06	0,00	8 796 319,78
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	21 695 236,61	401 800 025,00	156 489,27	0,00	423 651 750,88
Kertyneet poistot 31.12.2014	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2014	16 413 449,36	199 530 774,65	219 825,41	6 415 712,37	222 704 523,48

Puolustusvoimien tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot	2014	2013	Muutos
Korot euromääräisistä saamisista	-51 462,27	4 559,70	-56 021,97
Korot valuuttamääräisistä saamisista	0,00	27,29	-27,29
Emissio-, pääoma- ja kurssierot saamisista	-45 744,44	-37 969,68	-7 774,76
Osingot	8 380,00	9 231,00	-851,00
Rahoitustuotot yhteensä	-88 826,71	-24 151,69	-64 675,02
Rahoituskulut	2014	2013	Muutos
Korot euromääräisistä veloista	155 214,45	388 898,80	-233 684,35
Korot valuuttamääräisistä veloista	9,46	17,62	-8,16
Muut rahoituskulut	1 379,44	10 251,50	-8 872,06
Rahoituskulut yhteensä	156 603,35	399 167,92	-242 564,57
Netto	-245 430,06	-423 319,61	177 889,55

* Vuoden 2013 ja 2014 osalta rahoitustuottojen etumerkki on muutettu siten, että kredit-saldo on merkitty plus-merkiksi ja debet-saldo miinus-merkiksi, jolloin netto-tieto on muuttunut asianmukaiseksi vastaten Valtion kirjanpidon käsikirjan ohjeistusta. Ensimmäinen muutos tehty vuoden 2009 osalta.

Puolustusvoimien tilinpäätöksen liite 9: Talousarviotaloudesta annetut lainat

Puolustusvoimat-kirjanpitoyksiköllä ei ole vuonna 2014 ollut talousarvioasetuksen 66 h §:n 9 kohdan mukaisia viraston tai laitoksen myöntämiä, varainhoitovuoden päättyessä voimassa olleita lainoja.

Puolustusvoimien tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Käyttö- ja rahoitusomaisuusarvopaperit

	31.12.2014				31.12.2013		
	Kappale määrä	Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo	Omistusosuus %	Myyntioikeuksien alaraja %	Saadut osingot	Markkina-arvo
Julkisesti noteeraamattomat osakkeet ja osuudet	264	0,00	124 761,69	0,00	0,00	8 380,00	0,00
Ikaalisten - Parkanon Puhelin Oy	5		2 186,45				2 186,45
Kimito Telefon Ab	17		8 005,81				8 005,81
Kokkolan Puhelin Oy	4		1 614,60				1 614,60
Kontiolahden Jäähalli Oy	5		8 409,40				8 409,40
Laitilan Puhelinosuuskunta	1		403,65				403,65
Mikkelin Puhelinyhdistys	70		34 141,80			700,00	34 141,80
Pohjanmaan Puhelinosuuskunta	11		4 625,17				4 625,17
Pohjois-Hämeen Puhelin Oy A sarja	5		2 186,45				2 186,45
Pohjois-Hämeen Puhelin Oy B sarja	11		4 810,19				4 810,19
Turun Telelaitos	39		16 398,33				16 398,33
Vaasan Läänin Puhelin Oy	96		41 979,84			7 680,00	41 979,84
Julkisesti noteeraamattomat osakkeet ja osuudet	0		0,00	0,0	0,0	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet yhteensä			124 761,69	0,00	0,00	8 380,00	124 761,69

Puolustusvoimien tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

Puolustusvoimat-kirjanpityksellä ei ole esitettävää liitteellä 11.

Kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Myönnettyt takaukset ja takuut

Puolustusvoimat-kirjanpitoyksiköllä ei ole vuonna 2014 ollut talousarvioasetuksen 66 h §:n 12 kohdan mukaisia myönnettyjä takauksia ja takuita.

Myönnettyt takaukset ja takuut valuutoittain

Puolustusvoimat-kirjanpitoyksiköllä ei ole vuonna 2014 ollut talousarvioasetuksen 66 h §:n 12 kohdan mukaisia myönnettyjä takauksia ja takuita valuutoittain.

Muut monivuotiset vastuut

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio-	Määräraha-	Määräraha-	Määräraha-	Määräraha-	Määräraha-
	menot 2014	tarve 2015	tarve 2016	tarve 2017	tarve myöhemmin	tarve yhteensä
	244 602 981	233 333 599	249 711 899	254 948 800	527 699 900	1 265 698 198

Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä

Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset
 Puolustusvoimat-kirjanpitoyksiköllä ei ole vuonna 2014 ollut talousarvioasetuksen 66 h §:n 12 kohdan mukaisia
 muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan
 Toimintamenomäärärahat perusteella tehtyjä sopimuksia ja sitoumuksia.

Puolustusvoimien tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Puolustusvoimat-kirjanpitoyksiköllä ei ole vuonna 2014 ollut talousarvioasetuksen 66 h §:n 13 kohdan rahastoitujia varoja.

Puolustusvoimien tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisällytettävät rahastoidut varat

Nimi	Taseen loppusumma tai varojen määrä	Organisaation toiminta-alue tai varojen käyttötarkoitus
Kauppaneuvos Werner Hacklinin säätiö upseerikoulutuksen edistämiseksi	820 722,88	759 325,37
Maanpuolustuksen aloitesäätiö	492 813,54	466 236,77
Puolustusvoimien tukisäätiö	7 336 287,53	6 798 140,23
Merisotakoulun tukisäätiö	102 243,31	96 487,77
Ilmavoimien kantahenkilökunnan avustussäätiö	358 824,82	358 338,44
Ilmavoimien Lapinmajaja-Säätiö	115 308,19	110 249,79
Ilmavoimien Tuki-Säätiö	1 915 655,60	1 696 275,63
Viestikoulun stipendirahasto	1 980,25	5 862,94
Työstökoulun tukisäätiö	173 253,19	163 515,09

Taseen loppusummina on esitetty kaksi viimeistä vahvistettua tilinpäätöstä

Säätiön tarkoituksena on edistää kyvykkäiden suomen upseereiden mahdollisuuksia tehdä ja seurata sotatieteellistä tutkimusta.

Säätiön tarkoituksena on edistää Suomen puolustusvoimissa toimivien ihmisten, aloitteellisuutta, innovatiivisuutta, ja luovuutta sekä tehtävissään että yhteisten sotatieteiden, erityisesti sotateknikan, johtamiskulttuurin, hallinnon, pedagogiikan ja sotilasosilogian aloilla.

Säätiön tarkoituksena on tukea maanpuolustustyötä ja maanpuolustustahtoa kohottavaa toimintaa sekä tehdä puolustusvoimat tunnetuksi yhteiskunnassamme.

Edistää merivoimien ja meripuolustuksen hyväksi tehtävää koulutus-, kasvatusta, opetus- ja tutkimustyötä sekä julkaisutoimintaa Merisotakoulun piirissä.

Avustaa lähiomaisia ilmavoimissa palkattuna olevan tai ilmavoimien virkaan tai toimeen koulutettavana olevan oppilaan kuolemantapauksen yhteydessä.

Edistää ilmavoimien lentävän henkilöstön erämaailoissa tapahtuvaa pelastautumiskoulutusta ylläpitämällä ja kehittämällä säädekirjassa mainittua pelastautumisharjoitustukikohtaa.

Säätiön tarkoituksena on edistää maanpuolustustyötä ja erityisesti maamme ilmapuolustusta avustamalla taloudellisesti ilmavoimien teknillistä ja taktillista kehitystä tarkoitettavia pyrkimyksiä ilmailutieteiden, taidon ja -pätevyyden kohottamiseksi sekä tukemalla maanpuolustuksen kehittämiseen tähtäävää tieteellistä työtä paitsi ilmavoimien ja sen reservin piirissä myös ilmapuolustuksen hyäksi muutoin toimivien henkilöiden keskuudessa.

Stipendirahaston tarkoituksena on jakaa stipendejä, apurahoja ja palkkioita kurssien oppilaille.

Tukea maanpuolustustyötä ja sen piirissä erityisesti Työstökoulussa tapahtuvaa työstökoulutusta ja taitojen edistämistä opinteluun ja tutkimukseen, tutkimus- ja kehittämistyötä ja julkaisutoimintaa sekä aseiden perinteiden säilyttämistä ja vaalimista.

Puolustusvoimien tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Puolustusvoimat-kirjanpitoyksiköllä ei ole vuonna 2014 ollut talousarvioasetuksen 66 h §:n 15 kohdan mukaisia velan muutoksia.

Puolustusvoimien tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Puolustusvoimat-kirjanpitoyksiköllä ei ole vuonna 2014 ollut talousarvioasetuksen 66 h §:n 15 kohdan mukaista velan maturiteettijakautumaa ja duraatiota.

Kirjausperusteet eivät kaikilta osin ole olleet yhdenmukaiset ns. FMS-hankinnoissa puolustusvoimien sisällä. Erät kirjataan liikekirjanpidossa osin ennakkomaksuiksi ja osin suoraan kuluiksi. Ohjeistuksen laatiminen yhdenmukaisen käytännön saamiseksi on laadinnassa Pääesikunnan logistiikkaosaston kaupallisella alalla.

Siirretyille määrärahoille tehty sidonnat on otettu mukaan valtuuden käyttötietoihin. Puolustusvoimat on edelleen jatkanut edelleen toimenpiteitä, joilla pyritään lisäämään valtuusseurannan luotettavuutta ja läpinäkyvyyttä. Toimenpiteiden vaikutukset näkyvät pitkällä aikavälillä, jolloin toimenpiteiden vaikuttavuus näkyy valtuusilmoituksella vasta tulevana vuosina.

Tilinpäätöslaskelmien liitteessä 12 esitetyt tiedot sisältävät puolustusvoimien toimitilojen ja alueiden vuokrasopimuksien määrärahatarpeita koskevat vastuut. Ne perustuvat puolustusvoimien vuosien 2016 - 2019 kehysedotukseen, joka sisältää myös alle 0,5 milj. euron sopimusvastuut. Puolustusvoimissa on edelleen kehitteillä SAP:n tilahallinnan tietojärjestelmä, josta on tarkoitus saada luotettavat raportit kyseisistä vastuista tulevaisuudessa. Liitteeseen 12 on sisällytetty muonituspalvelujen, leasingautojen vuokrien ja tulostuspalvelusopimuksen tietoja, joiden osalta Puolustusvoimat ei ole sitoutunut euromääräisiin vastuisiin, vaan laskutus tapahtuu toteuman perusteella.

Keväällä 2014 Puolustusvoimat -kirjanpitoyksikkö aloitti Valtiokonttorin valuuttakauppaprojektin pilotoinnin, jossa ohjattiin USD- ja GBP -valuuttamääräiset maksuaineistot Valtiokonttorin valuuttatileiltä veloittaviksi. Kyseiset puolustusvoimien SAP:n ostoreskontrasta muodostetut maksuaineistot olivat yhteensä noin 48,7 milj. euroa.

Puolustusvoimauudistuksessa 1.1.2015 lukien perustetun Puolustusvoimien palvelukeskuksen toimintaa ja siihen liittyvää kirjanpitoyksikön vastuulle kuuluvaa taloushallinnon palvelutuotantoa pilotoitiin vuoden 2014 aikana. Palvelujen pilotointi eteni pääosin suunnitelman mukaisesti. Kaikki hallintoyksiköille tuotettavat keskeiset palvelut pilotoitiin ainakin osittain ja valmius toiminnan käynnistämiseen vuonna 2015 saavutettiin. Puolustusvoimat -kirjanpitoyksikkö käyttää edelleen Palkeiden palveluvalikoiman mukaisia palveluja ja pyrkii laajentamaan niiden käyttöä Valtion taloushallinnon strategian 2020 mukaisesti.

Vuoden 2014 tilinpäätös laadittiin 31.12.2014 mukaisella taloushallinto-organisaatiolla. Puolustusvoimauudistuksessa lakkautettiin 1.1.2015 lukien Pääesikunnan talousosasto, jonka tehtäviä siirtyi samana ajankohtana perustetulle Pääesikunnan suunnitteluosaston taloussektorille. Se vastasi Puolustusvoimat -kirjanpitoyksikkötason tilinpäätöstehtävistä vuoden 2015 puolella. Puolustusvoimauudistuksessa lakkautettiin taloushallinto-organisaation aluetasoina toimivat puolustushaarojen taloushallintopalvelut, joiden toimenpitein erikseen varatuilla resursseilla laadittiin vuoden 2014 tilinpäätös vuoden 2015 alun aikana.

6. ALLEKIRJOITUS

Puolustusvoimat -kirjanpitoyksikön tilinpäätös on hyväksytty.

Helsingissä ²⁰ .maaliskuuta 2015

Puolustusvoimain komentaja
Kenraali

Jarmo Lindberg

Pääesikunnan päällikkö
Vara-amiraali

Juha Rannikko

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tarkastanut tämän tilinpäätöksen ja tarkastuksesta on annettu tilintarkastuskertomus.

Helsingissä . .2015